

περιοδικό

ΤΟ ΔΟΝΤΙ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΤΕΥΧΟΣ 40 • ΤΙΜΗ 4 ΕΥΡΩ

Κοκτέιλ στο... μπλέντερ

Χαραλαμπίδης - Λειβαδάς μας αποκαλύπτουν τη μουσική τους «συνταγή»

Τα επτά θαύματα του κόσμου: Τότε και τώρα

Σαμανισμός: Αρχαίοι μύστες της έκστασης

+ Δωρεάν το περιοδικό «Πολιτιστική Πρωτεύουσα»

για... άλματα
ταχυμεταφορών

γενική
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΠΑΤΡΑ - ΤΡΙΩΝ ΝΑΥΑΡΧΩΝ 18
Τηλ. 2610-317910 – Fax 2610-313759
ptr@taxydromiki.gr

ΠΑΤΡΑ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ 148
Τηλ. 2610-314614 – Fax 2610-314197

ΠΑΤΡΑ - ΜΑΙΖΩΝΟΣ 155
Τηλ. 2610-272411

ΠΑΤΡΑ - ΝΟΤΑΡΑ 3, ΑΓΙΑ
Τηλ. 2610-430066 – Fax 2610-430327

ΠΑΤΡΑ - ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 152Α
Τηλ. 2610-313510 – Fax 2610-312847

ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑ - 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 20
Τηλ. 26930-23032 – Fax 26930-23032

ΡΙΟ - Ν.Ε.Ο. ΠΑΤΡΩΝ-ΑΘΗΝΩΝ 198
Τηλ. 2610-453700 – Fax 2610-430003

ΑΙΓΙΟ - ΚΛΕΟΜ.ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 68
Τηλ. 26910-23500 – Fax 26910-62116

ΑΚΡΑΤΑ - Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
Τηλ. 26960-33100 – Fax 26960-33100

Έδρα: Διοικητολόγιαννη 15, 14452 Μεταμόρφωση Αττικής
Τηλ.: 210.28.07.100, Fax: 210.28.35.210, www.taxydromiki.gr

προγράμματα

Expert **Curious**
(3,5-5,5 ετών)

Expert **Kids**
(5,5-16 ετών)

Expert **Users**
(για ενήλικες)

Expert **Professionals**
(για επαγγελματίες)

νέο τμήμα υποστήριξης μαθημάτων και εργασιών όλων των σχολών **ΑΕΙ & ΑΤΕΙ**

αντικείμενα

microsoft,
adobe, oracle,
linux, canopus,
macromedia,
macos, corel
& more...

ειδικά σχεδιασμένα φοιτητικά προγράμματα

πιστοποιήσεις

Ecdl Core
Ecdl Advanced
Ecdl Expert
Ecdl Cad
Canopus
& more...

πιστοποιημένο εξεταστικό κέντρο ECDL

σε συνεργασία με την

Expert in
Advanced Computer Studies

Κορίνθου 255, Πάτρα τηλ. 2610 625 360 email info@kapalearn.gr, www.kapalearn.gr

ΕΕΤΤ
ΑΜ : 99-149
Γενική Άδεια
Ταχυδρομικών
Υπηρεσιών

Κανακάρη 236Α &
Γενναδίου
26222 Πάτρα
τηλ. - fax 2610 323060
www.todonti.gr
info@todonti.gr

Ιδιοκτήτης - Εκδότης
Ανδρέας Τσιλίδης

Αρχισυντάκτης
Γιάννης Μουγγολιάς

Νομικός Σύμβουλος
Βασίλης Λαδάς

Αρθρογράφοι
Διονύσης Καρτζάς,
Π. Παπαθεοδώρουλος

#40

11 | 2005

26

Συναντήσεις

Τακτικοί συνεργάτες

Έλενα Αλεξανδράκη, Έφφη Αλεξάνδρου, Παναγιώτης Ανδριάπουλος, Εύη Γκοτσοπούλου, Ζέττα Ζάκου, Αργύρης Καραβούλιας, Γιάννης Καραμπήτσας, Γιάννης Πικραμένος, Ξενοφών Παπαευθυμίου, Νεκταρία Σερέρη, Μιμικά Χριστοδουλοπούλου, Πέτρος Ψωμάς

Ανταποκριτές

Μυρσίνη Λιοναράκη (Αθήνα), Κλαίρη Γραμμένη (Θεσσαλονίκη), Άννα Ρεσβάνη (Καλαμάτα), Γιώργος Τσαντίκος (Ιωάννινα), Γιάννης Μακριδόκης (Χίος), Νατάσα Ρουχωτά (Ιταλία)

Σύμβουλος Επικοινωνίας

Ζέττα Ζάκου

Γραμματεία

Εύη Γκοτσοπούλου

Ηλεκτρονική σελίδα

Κατασκευή: Westnet
Επιμέλεια: Γιάννης Δοντάς

Καλλιτεχνική Επιμέλεια

Τυπόγραφο
www.typosama.gr

Φιλμογράφηση

Unitype
Μ. & Β. Σουβαλιώτης ΟΕ
Ναυαρίνου 3 - 5, Πάτρα
Τηλ. 2610 341770

Εκτύπωση

Λιθογραφικό εργαστήριο Ι
Παναγιωτόπουλος
Ι. Δισκίου 48, Πάτρα
Τηλ. 2610 330532

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ηλική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή και απόδοση του περιεχομένου του περιοδικού με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

34

Κώστας Λειβαδάς

56

Τι είναι ο ένας και ο άλλος που κερδίζουμε;

58

Με ποσού το νέα αποκτήματα

6

Editorial

Οδόνια αντί οδόνιας

8

10

Διονύσης Κοροϊζάς

14

Παναγιώτης Παπαθεοδώρουλος

12

Η δική σας γωνιά - Οι δικές σας υπόγειες!

16

Ο Μιχάλης Τιβέριος γράφει για το Δημήτριο Ποπέμη

18

Αφιέρωμα στο μουσικό του σοσμονισμού

24

Φωτογραφικές περιπλανήσεις με τον Νίκο Οικονομόπουλο και τον Γιάννη Βησισορά

29

Το εφιά θούματα του κόσμου: Τάιε και τώρα

34

37

Ο Κώστας Λειβαδάς και ο Ρένος Χαραλαμπίδης στο... μπλένιερ

Τέχνη ενιάς

Σελίδες για το βιβλίο, τη μουσική, το σινεμά και τα εικαστικά

60

62

Περιοδικό που μας άρεσαν

Το νέο μας για το περιβάλλον

64

Επιχειρηματικές ειδήσεις και πρωιοβουλίες

Πολύ μακριά από τον κόσμο

Καμιά φορά οι αυθόρμητες συζητήσεις στο δρόμο γίνονται η αφορμή για την καλύτερη πολιτική ανάλυση, χωρίς τις δεαμεύσεις και την αυτολογοκρισία που επιβάλλει ο δημοσιογραφικός λόγος.

«Μα φίλε μου είναι κατάσταση ουτή; Πάλι ονάμεσο στους ίδιους θα έχουμε να διαλέξουμε για τις εκλογές; Μας σερβίρουν πρόσωπα που τα ζούμε σε διάφορες θέσεις από τη δεκαετία του '80! Τώρα αυτοί θα είναι πάλι οι σωτήρες μας;».

Ο άνθρωπος που με συνάντησε τυχαίο στο δρόμο αναφερόταν στις δημοτικές εκλογές και στους υποψήφιους για την Πάτρα, είτε αυτοί είναι οι «Ορθόδοξες» κομματικές επιλογές είτε αποτελούν τους κατά συνθήκην «αντάρτες».

Επειδή δεν πιστεύω πως η κατάσταση στην Πάτρα είναι πολύ διαφορετική από αυτή που επικρατεί στις υπόλοιπες ελληνικές πόλεις, νομίζω πως το προεκλογικό κλίμα που θα ζήσουμε ως τον Οκτώβριο του 2006 θα είναι αδιάψευστος μάρτυρας της αλλαγής που έχει συμβεί τα τελευταία χρόνια στη σχέση των πολιτών με την πολιτική.

Όσο κι αν μας ξεγελούν τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων ή οι ειδοσιογραφικές αναλύσεις των τηλεοπτικών σταθμών, η μεγάλη μάζα του κόσμου βρίσκεται πολύ μακριά από τις πολιτικές αναλύσεις που επικρατούν και από τα θέματα ή τα παρασκήνια που συζητούνται από τους περισσότερους δημοσιογράφους.

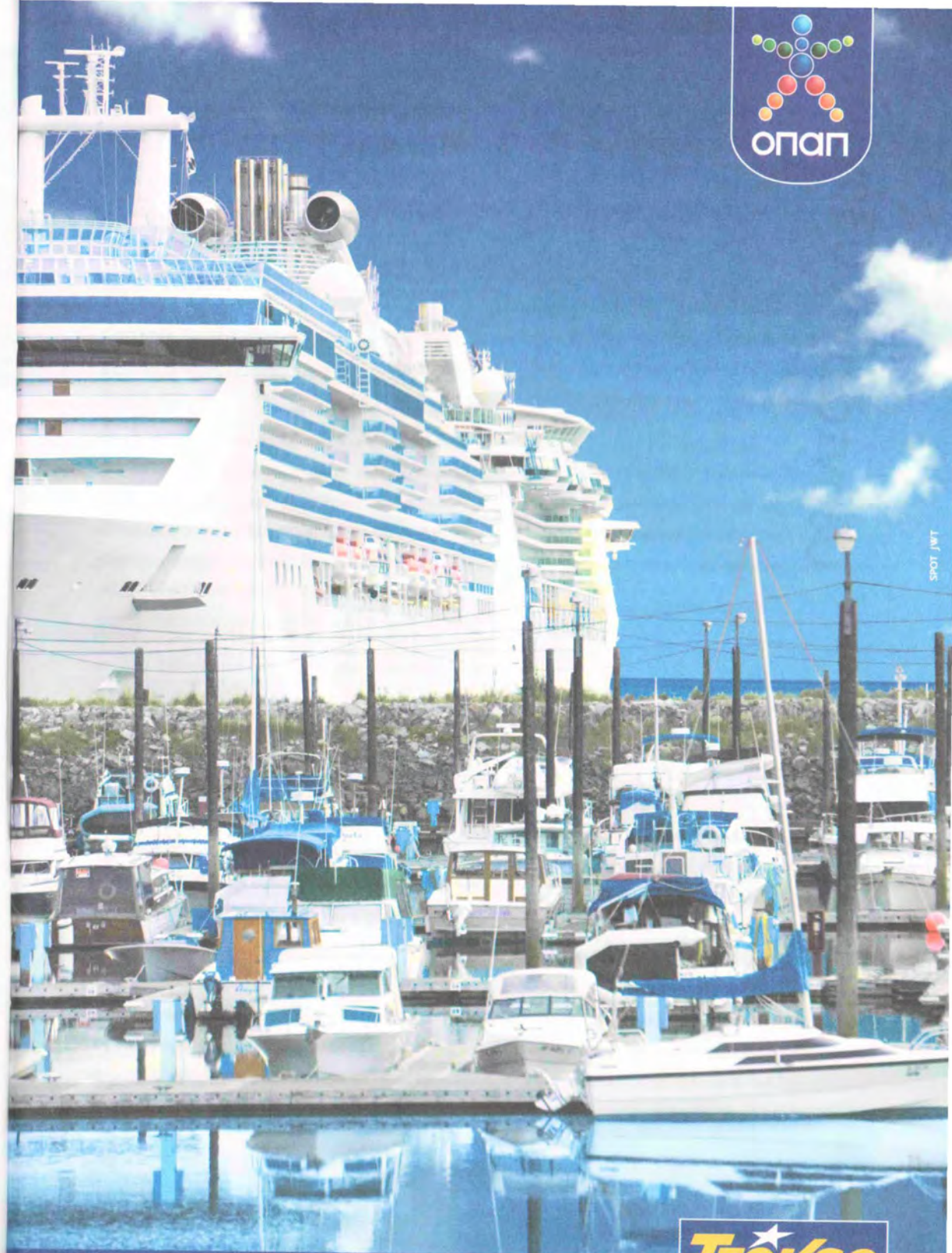
Στο πραγματικά ενδιαφέροντα του κόσμου, δεν ανήκουν ούτε οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πολιτικοί αρχηγοί, ούτε η αδυναμία των τοπικών κοινωνιών να αναδείξουν νέα πολιτικά στελέχη, ούτε ο «βέβαιος» εδώ και ένα χρόνο ανασχηματισμός, ούτε το μέλλον των δελφίνων στα δύο μεγάλα κόμματα.

Αντιμετωπίζοντας αυτά τα ζητήματα ως «κουβέντες καφενείου» ο κόσμος έχει απομακρυνθεί απογοητευμένος και διαμαρτυρόμενος, βλέποντας τη δική του κατάσταση να γίνεται διαρκώς δυσχερέστερη.

Το αν αυτή η απογοήτευση ή η διαμαρτυρία θα τον οδηγήσουν σε μια κοινωνική ενεργοποίηση ή σε μια ακόμα μεγαλύτερη απομόνωση, είναι το πολιτικό στοίχημα των επόμενων ετών. Άσχετο αν οι πολιτικοί πρωταγωνιστές στην Ελλάδα μοιάζουν αδύναμοι να ανταποκριθούν σε τέτοιες προκλήσεις...

● **Ανδρέας Γ. Τσιλίκας**

ΥΓ. Είκοσι σχεδόν χρόνια σε σχολεία και Πανεπιστήμια δεν κατάφερα να αποκαλέσω αυθόρμητα «δάσκαλο» ούτε έναν από τους δασκάλους ή καθηγητές μου. Το ένωσα με ένα φίλο με τον οποίο ευτύχησα να είμαι και συνεργάτης. Τον Παναγιώτη Φωτίου... Γι' αυτό και ξέρω πως δεν θα τον ξεχάσω τώρα που έφυγε...

SPOT / JMT

Εκπλήξεις

Να που καμιά φορά οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που φαινομενικά είναι τις πιο πολλές φορές απολύτως προβλέψιμες, μπορούν να κρύβουν εκπλήξεις... Στην παρουσίαση για παράδειγμα της Κικής Δημουλά που έγινε τον Οκτώβριο στο «Πολυέδρο», η πιο ευχάριστη εικόνα ήταν αυτή των παιδιών - μαθητών του φροντιστηρίου «ΚΑΠΑ» που (παρακινημένοι φυσικά από το φροντιστήριό) βρέθηκαν στο χώρο για να συνομιλήσουν με την Δημουλά και να έχουν την ευκαιρία για μια διαφορετική συζήτηση. Μπράβο!

Διαξιφισμοί

Πόσο κοντά στον πολιτισμό βρίσκεται η αντιπαράθεση ανάμεσα στο ΠΑΣΟΚ και τη Νέα Δημοκρατία; Όσο κοντά και στην αστροφυσική... Τελευταίο κρούσμα, η κόντρα ανάμεσα στον πρωθυπουργό και στον Γιώργο Παπανδρέου.

Προς τι λοιπόν, η κόντρα τους; Μα για το μέγα θέμα των επιχορηγήσεων που δίνει το υπουργείο Πολιτισμού στην Αρκαδία, απ' όπου καταγεται ο Πέτρος Τατούλης. Αυτό το λόγο επικαλέστηκε ο κ. Παπανδρέου για να ζητήσει να παραιτηθεί ο πρωθυπουργός από τη θέση του υπουργού Πολιτισμού. Όμως ο κ. Τατούλης δεν κάνει τίποτα διαφορετικό απ' όσα όλοι οι συνάδελφοί του υπουργοί και οι προκάτοχοί τους του ΠΑΣΟΚ.

Η πραγματικότητα είναι, βέβαια, πως υπάρχουν χιλιάδες λόγοι για να παραιτηθεί από το υπουργείο Πολιτισμού ο κ. Καραμανλής. Όπως πούμε η ανύπαρκτη πολιτική για τις κρατικές επιχορηγήσεις, για τον κινηματογράφο ή το θέατρο, οι ασάφειες για τις αλλαγές στη δομή των αρχαιολογικών υπηρεσιών και αρκετές ακόμα. Όμως αυτές οι αλλαγές δεν είναι τόσο πιασάρικες όσο το θέμα των χαριστικών επιχορηγήσεων στην Αρκαδία...

Παράλειψη

Είχε καιρό να μας επισκεφθεί με μια τόσο σοβαρή παράλειψη ο «Δαίμων του τυπογραφείου». Το έκανε στο προηγούμενο τεύχος σε ένα από τα πιο ενδιαφέροντα κείμενα του πε-

ριοδικού, στο άρθρο της επ. Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Αθηνών Ευανθίας Στιβανάκη για το ελληνικό θέατρο και την απουσία της Μικρασιατικής καταστροφής. Στο συγκεκριμένο κείμενο απουσίαζε αδικαιολόγητα η βιβλιογραφία, χωρίς φυσικά αυτό να στερεί τη δύναμη αλλά και την αλήθεια των απόψεων της αρθρογράφου.

Ολόκληρο το κείμενο της Ευανθίας Στιβανάκη μαζί, φυσικά, με τη βιβλιογραφία μπαρείτε να το βρείτε στην ηλεκτρονική σελίδα του περιοδικού www.todonti.gr στην κατηγορία «Αφιέρωματα».

Ρήξεις

«Αναψε» τον τελευταίο καιρό η συζήτηση σε δύο χώρους οι οποίοι είχαν βαλτώσει από χρόνια. Η μακρόχρονη στασιμότητα στον τομέα του κινηματογράφου και των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων φάνετα πως σταμάτησε, τουλάχιστον σε θεωρητικό επίπεδο γιατί στην πράξη μένει ακόμα να γίνουν πάρα πολλά βήματα.

Το ανπαυχτικό είναι πως σε ό,τι αφορά την ηγεσία του υπουργείου Πολιτισμού (η οποία ως γνωστόν είναι διασπασμένη στα... τέσσερα, αφού κανείς από τους επικεφαλής του υπουργείου δεν μιλάει σε κανένα, με εξαίρεση τον τύποις υπουργό - πρωθυπουργό), δεν υπάρχει καμία διάθεση για ρήξεις.

Τα θέματα παραπέμπονται σε επιτροπές ή σε μελλοντικές αποφάσεις, χωρίς κανείς να παραδέχεται δημοσίως πως και στον κινηματογράφο και στα ΔΗΠΕΘΕ πρέπει να ξεκινήσουμε από την αρχή. Οι εξαγγελίες του κ. Τατούλη για τους τέσσερις

νέους φορείς του δημοσίου που θα εφαρμόσουν την κινηματογραφική πολιτική, δε σημαίνουν απολύτως τίποτα, αν πρώτα δε μάθουμε ποια θα είναι στην πράξη αυτή η κινηματογραφική πολιτική.

Ομοίως και οι συνάξεις των καλλιτεχνικών διευθυντών και των προέδρων των ΔΗΠΕΘΕ όλης της χώρας δεν πρόκειται να οδηγήσουν πουθενά αν δεν υπάρχει μια κεντρική πολιτική κατεύθυνση.

Γι' αυτό και δεν είμαστε αισιόδοξοι...

Απουσίες

Δεν είναι πολύ εύκολο να ξεφύγεις από τετριμμένες εκφράσεις όταν πρόκειται για αγαπημένα πρόσωπα που φεύγουν νωρίς από τη ζωή. Δεν πειράζει όμως... Όσο τετριμμένο κι αν ακούγεται, ήδη μας λείπει ο Παναγιώτης Φωτίου, φιλόλογος, φίλος πάνω απ' όλα, αλλά και συνεργάτης στο ΔΟΝΤΙ από το πρώτο κιόλας χρόνο της κυκλοφορίας του. Όπως ήδη λείπει απ' όλο το δημοσιογραφικό χώρο (και όχι μόνο) της Πάτρας και η Ελευθερία Βρη, που χάθηκε σε τροχαίο στις 3 Δεκεμβρίου. Κοινό στοιχείο και για τους δύο, το υπέροχο ανυπόκριτο χαμόγελο. Το δικό μας «αντίο» στον Παναγιώτη Φωτίου, στο επόμενο τεύχος του περιοδικού.

Τα ζώα που δεν έχουν ιδιοκτήτη ή τα αντικείμενα που τα εγκατέλειψε ο κύριός τους χαρακτηρίζονται αδέσποτα. Όπως αδέσποτος, με κακή σημασία, θεωρείται και ο άνθρωπος που έχει άγνωστη ή σκοτεινή προέλευση. Και βέβαια αδέσποτη λέγεται η βολή που δεν έχει στόχο και αδέσποτος είναι κάθε λόγος κενός και α-νότος.

Αν παρατηρήσουμε τις δημόσιες εκδηλώσεις, την τηλεόραση και τα ατομικά προβλήματα, που όλα μαζί αποτελούν τον καθρέφτη της κοινωνίας, θα διαπιστώσουμε ότι σε πάρα πολλές περιπτώσεις δεσπόζουν, κυριαρχούν τα αδέσποτα στοιχεία.

Εύκολα ενθουσιαζόμαστε και θαυμάζουμε χωρίς περίσκεψη, όπως εύκολα απογοητευόμαστε και παραιτούμαστε χωρίς επίγνωση. Απεναντίας, δύσκολα αναγνωρίζουμε ποιότητες και αξίες, όπως δύσκολα εμπιστευόμαστε τον εαυτό μας και τους άλλους.

Τα όποια προβλήματά μας προτιμάμε να τα προσπερνάμε παρά να τα αντιμετωπίζουμε, και αποφεύγουμε να σποφασίζουμε και να ονειρευόμαστε.

«Με επίκεντρο το λαμπερό γυαλί της τηλεόρασης, έχει γιγαντωθεί η εικόνα ενός "τίποτα" που παγιδεύει την πλειοψηφία του λαού μας, την ρηκαίνει, την ευτελίζει και την αποπροσανατολίζει. Ποτέ άλλοτε, τουλάχιστον εγώ, δεν συνάντησα μεγαλύτερη αδιαφορία από έναν ολόκληρο λαό για τα ουσιαστικά του προβλήματα». (Μίκης Θεοδωράκης, εφ. «Ελευθεροτυπία», Αθήνα, 25/10/2005)

Παντού, λοιπόν, δεσπόζουν, ξεχωρίζουν και εξουσιάζουν ο άδειος λόγος, η επιφάνεια και ό,τι καταναλώνεται αυθημερόν σαν αντικείμενο άγνωστης προέλευσης. Έτσι ζούμε αποσπασματικά, χωρίς ρίζες και συνεπώς χωρίς συνέχεια...

Να αναζητήσουμε κυρίους και σωτήρες είναι το πιο βολικό. Γιατί εξασφαλίζουμε κοινωνικό άλλοθι και καθυποχάζουμε τη συνείδησή μας. Πόσο όμως εγγυάται αυτή η επιλογή την ελευθερία, την αξιοπρέπεια και την ίδια την αξία της ζωής μας;

Για να επιτύχουμε αυτή τη βαθύτερη αίσθηση της ικανοποίησης, ατομικής και κοινωνικής, οφείλουμε να ασκούμε ουσιαστική κριτική στον εαυτό μας πρωτίστως, με γνώση και με διάθεση να λέμε ΟΧΙ σε κάθε ψεύτικο που μπορεί να μας εντυπωσιάζει. Να είμαστε πάντοτε έτοιμοι για ρήξεις, έτοιμοι να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας.

Αρκεί να θέλουμε και να μη φοβόμαστε τον πόνο. Ο πόνος της συνειδήτης προσπάθειας είναι λυτρωτικός, φέρνει φως που δείχνει αγάπες και οδηγεί σε έργα καλά. Μας κάνει προπάντων κυρίους του εαυτού μας, των προθέσεων και των διαθέσεων και των επιλογών μας.

Καν' το όπως ο Μπέργκμαν!

Σεμινάρια Κινηματογράφου

Διοργάνωση

 Κινηματογραφική
Λεσχη
πατρας

 ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΟ ΔΟΝΤΙ

Εισαγωγή στον κινηματογράφο
Ανάλυση ταινιών
Μοντάζ
Εργαστήριο σεναρίου και σκηνοθεσίας
Προβολές

Πληροφορίες
Δηλώσεις συμμετοχής
Τηλ. 2610 323060
info@todonti.gr

Με τη συνεργασία

 Πάπασωτηρίου
ΒΙΒΛΙΑΙΟΠΟΡΕΙΑ

Χορηγός

 IONION
ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ
ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ!

Χορηγοί επικοινωνίας

 ΜΕΛΟΔΙΑ
FM 100.4

 mojouradio
107.7
MAJOR OUTLAW (AMBIENT OUTFIT)

 ΚΑΠΑ
Εκπαιδευτικός Οργανισμός

 BYZANTINO
HOTEL

PatrasToday.gr

 ΣΚΑΪ
89.4 FM

Είναι μια εποχή παράξενη, πικρή. Τόση κλιδή, τόσα μέσα, τόση φτώχεια. Ο άνθρωπος αγγίζει το μυστήριο της ζωής με τις γνώσεις μας στην Βιοτεχνολογία και στα άλλα επιστημονικά πεδία αιχμής να αυξάνονται με ιλιγγιώδη ταχύτητα, κι όμως δεν είναι πιο ευτυχιμένος. Τα προϊόντα αυξάνονται, οι ιδέες λιγοστεύουν.

Οι ιδέες λιγοστεύουν. Τώρα που τις χρειαζόμαστε τόσο πολύ. Τώρα που εκείνο το τεράστιο κίνημα που ξεκίνησε από την Γαλλική Επανάσταση και βαπτίστηκε Αριστερά, ανδρώθηκε με την Κομμούνια του Παρισιού, έκανε την έφοδο στα χειμερινά ανάκτορα για να ματώσει αμέσως μετά στην Κροστάνδη και στα γκουλάγκ, πολέμησε τον φασισμό στην Ισπανία, σάσισε τον Μάη του '68 και ανανεώθηκε πάνω στις στάχτες της άνοιξης της Πράγας μοιάζει ένοχα αμήχανο, γυμνό από σημαίες και οράματα.

Σε αυτήν την διαδρομή μαζεύτηκαν πολλές αποσκευές, πολλά μπουάλα γέμισαν με λέξεις, ιδέες, οράματα, ηρωικά ενθύμια, σκισμένες σημαίες και ντροπιαστικές οικογενειακές εγκλημάτων. Χρήσιμο για την συλλογική μνήμη, πολύτιμο για την ιστορική έρευνα. Όμως δεν έχουν πια απαντήσεις για έναν κόσμο που άλλαξε, που αλλάζει. Και το χειρότερο δεν έχουν καν τα ερωτήματα.

Μπορούμε φυσικά να ράψουμε τα κουρέλια ξανά πάνω στο γερασμένο σώμα. Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια αυτό κάνουμε. Τρώμε από τα έτοιμα, σπαταλάμε την πλούσια κληρονομιά. Και όσο πιο ορατή γίνεται η γύμνια μας τόσο πιο θορυβώδης η ρητορική μας, τόσο πιο πολλά τα βαρύγδουπα επίθετα. Ριζοσπαστικός, αντιπαγκοσμιοποιητικός, αντικαπιταλιστικός. Με από άμβωνας εξαγγελίες ότι θα επαναλάβουμε την ίδια πορεία, θα κατασκνώσουμε πάλι έξω από τις φάμπρικες. Με την ιστορία να επαναλαμβάνεται σαν φάρσα. Ελάχιστοι, Ρακένδουτοι, Κουρασμένοι, Γερασμένοι με λάβαρα τις εμμονές, τις ψυχώσεις και τις ιδεοληψίες μας έξω από εργοστάσια που έχουν μετακομίσει.

Σε αυτήν ειδικά την παράξενη εποχή την γεμάτη προκλήσεις, σε αυτήν ειδικά

την χώρα όπου το αυτονόητο φαντάζει επικίνδυνο και ειδικά εκείνη η αριστερά (αυτή την φορά με το α μικρό παρακαλώ) που αυτοπροσδιοριζόταν σαν ανανεωτική, αποφάσισε να φορτώσει το μπουάλα που λέγαμε σε ένα μακρινό ταξίδι φυγής προς τα πίσω. Με τις καλύτερες των προθέσεων. Σίγουροι ότι η αθωότητά μας είναι ταυτόσημη με την μοναξιά, η αντίσταση με τα κλειστά αυτιά και εντέλει τον αυτοχειρισμό και η αισθητική μας με τα εικονοστάσια των αγίων τώσων αγώνων. Άτολμοι για καινούργιες πιο δύσκολες ρήξεις, διανοητικά σκηνικοί, κουρασμένοι από την ανασήτηση, φοβικοί απέναντι στο καινούργιο, σιγουρατζήδες στις επιλογές μας επιστρέφουμε στα παλιά μας στερεότυπα. Σαν σκυλάκια του Παβλώφ: στις λέξεις αριστερά και λαός χειροκροτούμε, στην παγκοσμιοποίηση γαβγίζουμε. Α, να μην ξεχάσω. Στο λήμμα Οικολογία κουνάμε την ουρά μας χαζοχαρούμενα...

Η γοπευτική περιπέτεια της μεταρρυθμιστικής Αριστεράς που άρχισε το 1968 στον τόπο μας, πέρασε από χίλια μύρια κύματα. Ποτέ δεν κατόρθωσε να συγκινήσει μεγάλα πλήθη, όμως μέσα από τις αντιφάσεις και τα λάθη της μπόλιασε σημαντικές ιδέες, τροφοδότησε με ανθρώπους, έθεσε αυτή η αριθμητικά ασήμαντη μειοψηφία πολλές φορές την ατζέντα. Μας έμαθε, και όσους την λάτρεψαν και όσους την μίσησαν, έναν άλλον τρόπο να διαβάζουμε τον κόσμο και έναν άλλον τρόπο να αφηγούμαστε το παραμύθι της προσπάθειας να τον αλλάξουμε. Ίσως να είμαι σθεράπευτα πεσιμιστής αλλά νιώθω ότι πλησιάζουμε στο τέλος αυτού του κύκλου. Σύμφωνα με το πνεύμα της εποχής μας χωρίς καμία φοβερή καταστροφή, καμία μεγάλη ήττα κανένα κοσμοϊστορικό γεγονός. Απλή μετάλαξη.

Μην ελπίζει ότι θα διασωθεί κανείς. Γιατί το σκοτεινό αντικείμενο του πόθου μερικών (και η μητέρα που κυοφόρπνε άλλους στην οποία ούσακάως επιθυμούν να επιστρέψουν) υπήρξε ανέκαθεν Κρόνος που έτρωγε τα παιδιά του ακόμα και σήμερα στην θηλυκή του εκδοχή. Αλλά κυρίως γιατί η κοινωνία μας έχει όλους εμάς και τον μικρόκοσμό μας αφοδευμένους και ορθώς πράττει.

Απόπειρες

Κάθε μήνα, ένας αναγνώστης ή συνεργάτης του περιοδικού μοιράζεται μαζί μας μια προσωπική του ιστορία ή μας εμπιστεύεται τη δική του απόπειρα, στη λογοτεχνία, τη μετάφραση, το δοκίμιο. Εμείς απλώς τον αφήνουμε στην κρίση σας...

Με στραμμένο το πρόσωπο στο φως

της Γεωργίας Κακούρου Χρόνη

Αγοπημέ μου Ηλία,

Η πρώτη μας κουβέντα ήταν για τον Μυστρά. Και η ευοισιοθησί σου με οδήγησε να τον ανακαλύψω πάλι και διοφορετικά.

Ύστερο ακολουθήσαν πολλές κουβέντες με το δικό σου τρόπο. Με τη σοφία της γαλήνιας, της βιωμένης γνώσης που ήξερε να στοθμίζει το γήινο και να ανταμώνει το ουράνιο.

«Ο τόπος —είπες— ένιωθο επιτοκτικά να με καλεί. Να ζήσω εδώ σήμινε να ταυτιστώ με το χώρο, να μην τον προδώσω και ο χώρος να γίνεται σημοτωρός και να μην επιτρέπει παραφωνία στην ονθρώπινη συμπεριφορά. Ο τόπος να ορίζει το μέτρο και να επιβάλλει το ήθος από την πρωινή κολημέρο έως τη βροδινή κοληνύχτα».

Δεν φοντοζόμου βέβοια τότε ότι η επιτογή ήταν τόσο ισχυρή και ότι ο τόπος λογάριζε να σε κροτήσει στο σπλάχνο του γιο πάντο.

Σου είχα θυμώσει πολύ στην ορχή, γιατί δεν σου ογκώρησο την «κοληνύχτα». Οι φίλοι μετριώντοι στο δόχτυλο του ενός χεριού και δεν ογκωρείται η ονοχώρησή τους. Η Χριστιάνο, η Αλίκη, όλοι εμείς, ο τόπος — κι ασ αποτελεί η ρήση για τον τόπο αντίφοση, ενώ σε κροτεί ταυτόχρονο να σε αποζητά— δεν ομυμβάζοντοι με την οπουσία σου. Και ασ επικολούντοι τη Μνημοσύνη οι Ορφικοί ως θεά «πόυτάτη, φιλάγγρηνο, υπομνήσκουοά τε πάντα». Για εμάς δεν ομυοδείχτηκε «μάκοιρο».

Κι οπόψε, δεν ξέρω πότε οκριβώς, αλλά, όταν είπα «κοληνύχτα» φεύγοντας τις πρωινές ώρες από το Mistras Bistrot ο θυμός μου είχε κοτολογιάσει. Η λογική επεξεργασίο του «πώς» ξεκίνπησε από το λόγιο της Χριστιάνος «όπως το υποσκέθηκο στον Ηλία, θα οκούγετο στον κάμμο η μουσική του». Μετά από το κομόγελο και το φιλί της Αλίκης. Σκόλωσε έπειτα στη φωνή, στους στίχους και στις νότες του Alex Abravanel.

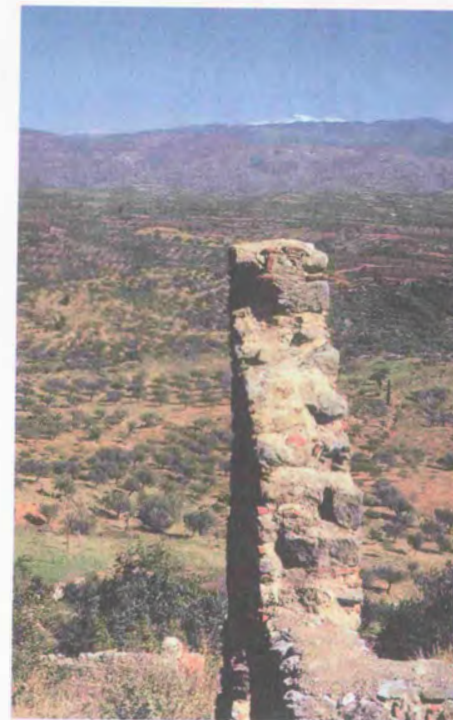
Αλλά οι επεξεργασίες της λογικής δεν δικαιολογούν πάντο το μιλήμοτο της καρδιάς.

Το αεράκι που φυσούσε απόψε έφερνε το ογοπημένο σου μουσικά οκούσματα σιμά σου. Ή το αντίθετο. Η μουσική μαζί με το θώπευμα της βραδιάς ερχόταν από σένα. Σον γλυκό ποράπονο γιο το θυμό μου. Γιατί εσύ ήσουν εκεί. Περισσότερο παρών από ποτέ. Με το ίδιο κομόγελο, με την ίδιο γλυκιά παραδοχή του ονοπάντητου. Και κυρίως με την ουστηρή ποροκοτοθήκη. Να μην πιάσει όλους εμάς που μείναμε πίσω, κι έφυγες εσύ να μας ηροσμένεις, μπόσικους ο τόπος. Οι επιταγές του σημοτωρός της δικής μας στάσης απέναντι στο έμψυχο και το άψυχο. Διάκριση που εσύ δεν έκανες ποτέ, γιατί όλο το εκλάμβονες ως ένθεο.

Η δική σου ηθική τουτόσημη με την οιοθηπτική. Μπορεί και γι' αυτό να είπες «αντίο». Την αυτάρκεια την επίζητούσες πάντο στο λίγο και ουσιαστικό, όχι στο πολύ και ανούσιο. Αυτό πάνω από όλο σε κοθόριζε. Ήταν φυσικό στο λίγο της ζής σου να ηρολάβεις ό,τι εμείς δεν θα ολοκληρώσουμε στο κομυρό, αλλά μίζερο, του δικού μας ταξιδιού στη γη.

Να μην ξεκόσω να σου πω ότι και η Χριστιάνο, Ηλία, επέλεξε το κρασί που θα μου διάλεγες εσύ.

Σ' ευχαριστώ που το πέρασμά σου μάς επιτάσσει να γινόμεστε καλύτεροι.

Μυστράς, Φωτογραφία του Άρη Κωνσταντινίδη από το βιβλίο του «Τα Θεόχτιστα», Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1994

Μπορείτε κι εσείς να στείλετε τη δική σας απόπειρα... Στο [e-mail stories@todonti.gr](mailto:stories@todonti.gr). Το καλύτερο κείμενο του μήνα θα δημοσιεύεται στις σελίδες του περιοδικού, ενώ όλα μαζί θα δημοσιευτούν στην ηλεκτρονική σελίδα του «Δ», με τον κρυφό πόθο να βρεθούν κάποια στιγμή μαζί σε μια ειδική έκδοση. Σας περιμένουμε!

Δημήτριος Ιωάννου Πολέμης

Γνώριζε τι ήθελε και πώς να το πετύχει

του Μιχάλη Α. Τιβέριου*

Στα τέλη Αυγούστου πέθανε, σε ηλικία 73 ετών, ο Δημήτριος Ι. Πολέμης και ετάφη στην Άνδρο, στο γενέθλιο νησί του. Ακολουθώντας την παράδοση του τόπου του σκόπευε να σταδιοδρομήσει στα έργα της θάλασσας, ωστόσο η μεγάλη αγάπη του προς την ιστορική έρευνα τον έκανε να αφιερώνει σ' αυτήν τον περισσότερο χρόνο του. Τις πανεπιστημιακές του σπουδές τις περάτωσε στην Αγγλία με τη διδακτορική του διατριβή «The Doukaï. A Contribution to Byzantine Prosopography» που δημοσιεύτηκε το 1968. Όποιος τον γνώριζε, γρήγορα διαπίστωνε ότι επρόκειτο για έναν χαρισματικό και ξεχωριστό άνδρα ιδιαιτέρως προσωπικότητας. Όχι πολύ κοινωνικός, πιστός στις αρχές του και στα πιστεύω του, ακέραιος χαρακτήρας, με ξεκαθαρισμένες ιδέες στο μυαλό του, με τις οποίες μερικές φορές ίσως να μη συμφωνούσες, γνώριζε τι ήθελε και κυρίως πώς να το πετύχει.

Στον κύκλο των βυζαντινών ιστορικών ήταν ένα γνωστό πρόσωπο και ιδιαίτερα σε όσους ασχολούνται με τις Κυκλάδες. Το πιο σημαντικό έργο του είναι, χωρίς αμφιβολία, η δημιουργία στην Άνδρο του κοινωφελούς ιδρύματος «Καίρειος Βιβλιοθήκη», που ονομάστηκε έτσι από το όνομα του μεγάλου τέκνου του νησιού Θεόφιλου Καίρη, τα βιβλία του οποίου αποτέλεσαν και τον πυρήνα της βιβλιοθήκης του ιδρύματος. Σκοπός της «Καίρειου Βιβλιοθήκης», που το 1998 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών, είναι η διάσωση και εξύψωση του πνευματικού και κοινωνικού πολιτισμού της Άνδρου, ως και η συλλογή, διαφύλαξη και ταξινόμηση υλικού σχετικού με την πνευματική κληρονομιά των Ανδρίων και η συστηματική έρευνα και μελέτη του.

Ως σήμερα το Ίδρυμα, με τη μοναδική καθοδήγηση του Πολέμη, έχει επιτελέσει ζηλευτό έργο ως προς τη μελέτη και αξιοποίηση κινητών και ακίνητων μνημείων της Άνδρου, στη συλλογή λαογραφικού υλικού, στη γνώση της πανίδας και χλωρίδας του νησιού, στην καταγραφή των κειμηλίων των μοναστηριών του, στην επισκευή και ανασταλάωση παραδοσιακών κτισμάτων, στην ανεύρεση χρηματικών πόρων προς διεξαγωγή ανασκαφικών εργασιών, στην εκπόνηση διαφόρων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για νέους, στην οργάνωση επιστημονικών ημερίδων, συνεδρίων, εκθέσεων και μουσικών εκδηλώσεων. Μνημονεύω π.χ. το διεθνές συνέδριο για την Τέταρτη Σταυροφορία ή την έκθεση με φωτογραφίες του ποιητή Εμπεϊρικού που πραγματοποιήθηκαν, με ξεχωριστή επιτυχία, το 2003 στο νησί, ενώ μουσικά συγκροτήματα, όπως το Elysium String Quartet και η Opera Aegean της Νέας Υόρκης έδωσαν εδώ θαυ-

μάσιες συναυλίες. Ιδιαίτερα πολύτιμο για τους ιστορικούς είναι το μεγάλο και ποικίλου περιεχομένου ιστορικό αρχείο που, χάρη στις άσκνες ενέργειες του Πολέμη διαθέτει το Ίδρυμα, ενώ η εκδοτική του δραστηριότητα είναι τόσο πλούσια, που θα την ζήλευσαν ακόμη και μεγάλα ερευνητικά κέντρα της αλλοδαπής. Σημειώνω ότι μια μονογραφία του ίδιου του Πολέμη για τα ιστοφόρα της Άνδρου, εξαιρετική έκδοση της «Καίρειου Βιβλιοθήκης», βραβεύτηκε το 1992 από την Ακαδημία Αθηνών.

Ξεχωριστή μνεία πρέπει να γίνει και στις ενέργειες του Πολέμη για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του νησιού που τον τελευταίο καιρό συχνά κακοποιείται βάνουσα με την άναρχη οικοδόμηση, που ορισμένοι, με θράσος, την αποκαλούν ανάπτυξη. Προχώρησε ακόμη και στη συντήρηση και αποκατάσταση παλαιών κτισμάτων στο νησί, ενώ στα παρακείμενα κτήματά τους φυτεύτηκαν τοπικές ποικιλίες με προοπτική να αναπτυχθούν στο μέλλον και βιολογικές καλλιέργειες. Τέλος, αξίζει να μνημονευθούν και τα σεμινάρια βιβλιοδεσίας και συντήρησης παλιών βιβλίων και εγγράφων που οργάνωνε κατά καιρούς και στα οποία εκπαιδεύτηκαν πολλοί νέοι, ανάμεσά τους και άτομα με ειδικές ανάγκες. Σημειώνω ότι η «Καίρειος Βιβλιοθήκη» διαθέτει σήμερα ένα καλά εξοπλισμένο εργαστήριο βιβλιοδεσίας και συντήρησης χάρτου. Όλα τα παραπάνω πραγματοποιήθηκαν με ελάχιστο προσωπικό, ενώ τα περισσότερα από τα χρήματα που απαιτήθηκαν εξοικονομήθηκαν από ιδιώτες και από μη κρατικά ιδρύματα!

Άτομα σαν τον Πολέμη δεν βρίσκονται εύκολα όχι μόνον σε τοπικό αλλά και σε πολύ ευρύτερο χώρο. Ιδιαίτερα στις μέρες μας όπου το ατομικό κέρδος υπερισχύει του κοινού συμφέροντος και αποτελεί, τις περισσότερες φορές, τον κινητήριο μοχλό κάθε δραστηριότητας.

(*) Ο Μιχάλης Α. Τιβέριος είναι Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ταξίδι στην ψυχή

του Αργύρη Καραβουΐδια

Κοιτώντας πίσω στις απαρχές της ανθρωπότητας θα ανακαλύψουμε τα σπέρματα των μετέπειτα θρησκευτικών εμπειριών πολύ πριν την οργάνωση και αυτοσηματοποίηση αυτών των εμπειριών. Οι άνθρωποι που δούλευαν σαν «μεσάζοντες» μεταξύ του θείου και των ανθρώπων ήταν οι σαμάνοι και τους συναντάμε ήδη από την περίοδο που η ανθρωπότητα βρισκόταν στο πρώιμο στάδιο του τροφουσπλήκτη-κυνηγού.

Οι σαμάνοι έτσι όπως τους εκλαμβάνουμε σήμερα και συνάμα ο σαμανισμός αφορά ως πιο καλά μελετημένο φαινόμενο τους λαούς της Σιβηρίας. Ο Σιβηριανός σαμανισμός θεωρείται ως ο πλέον αυθεντικός κυρίως λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης αυτής της περιοχής. Άλλωστε και η λέξη «σαμάνος» προέρχεται από τους Τούγγους, ένα λαό της Σιβηρίας και μεταφράζεται σαν «εκείνος που γνωρίζει» ή και σαν «εκείνος που γνωρίζει την έκταση», μιας και οι εκστατικές εμπειρίες είναι το κατ'εξοχήν δηλωτικό του όρου σαμανισμός.

Η ΜΥΘΗ ΤΟΥ ΣΑΜΑΝΟΥ

Οι σαμάνοι μπορούμε να πούμε πως ήταν οι πρώτοι που έθεσαν τις βάσεις στην ανθρώπινη συλλογική μνήμη για την βίωση των οραμάτων και την ανακάλυψη του επέκεινα.

Καταλυτικός σταθμός στην ζωή κάθε σαμάνου είναι η πρώτη του επαφή με τα πνεύματα. Άλλωστε το Πνεύμα είναι ο χώρος όπου όρουν και κινούνται οι σαμάνοι και μέσω αυτών και τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας-φυλής.

Ο σαμάνος αφού βρεθεί αντιμέτωπος με την δυναμική παρουσία του πνεύματος και χάσει την εγωτική του ταυτότητα, βυθίζεται σε μια αλλοιωτική ως προς την πραγματικότητα κατάσταση συνείδησης όπου και απορροφάται σχεδόν ολοκληρωτικά από αυτήν. Εάν δεχτεί το πεπρωμένο του και δει μέσω αυτών των τρομακτικών εμπει-

ριών του το «κάλεσμα», αναρρώνει τάχιστα και πλέον ξεκινά το μυστικό του ταξίδι στον υπέρχρονο. Αλλιώς, εάν αρνηθεί το ιδιότυπο κάλεσμα που πολλές φορές περιλαμβάνει κρίσεις επιληψίας, εκδήλωση κάποιας θανατηφόρας ασθένειας, παραφροσύνη και κάθε είδους βουσαμισμό από τα πνεύματα, μένει σχεδόν για πάντα άρρωστος ή πεθαίνει.

Από την στιγμή που ο σαμάνος αποδέχεται τον προσωπικό του δρόμο, αρχίζουν τα στάδια της μυστικής διοδρόμης που συνήθως εμπεριέχουν τις πλέον επικίνδυνες δοκιμασίες και κακουχίες, από την εφηβική ακόμα ηλικία. Το ταξίδι της μύησης περιλαμβάνει νηστεία, δοκιμασία της φωτιάς, εγκατάλειψη για μεγάλο διάστημα σε κάποιο απομονωμένο μέρος με όλες τις στερήσεις που κάτι τέτοιο συνεπάγεται, ενώ όλα αυτά οδηγούν σε πολύ έντονα οράματα και την βίωση των πιο συνηθιστων εμπειριών. Εφόσον αντεπεξέλθει σε αυτά ακολουθεί η επαφή με το πνεύμα, όπου συνήθως έρχεται με την μορφή κάποιου ζώου-οδηγού, όπου και γίνεται ο λύτεμος βοηθός του για την υπόλοιπη ζωή του: του υπαγορεύει τις πνευματικές περιοχές στην μυστική γεωγραφία που κινείται ο σαμάνος, του μεταφέρει πολύτιμες συμβουλές για τις θεραπείες, ενώ θα του μάθει την θεραπευτική χρήση των βοτάνων, την γλώσσα των ζώων και των

Στοιχεία σαμανιστικής φυλής Χάντα των Νησιών Κόλην Σαρлот του Κόμπολ.

πουλιών.

Δεν πρέπει να παραβλέψουμε το γεγονός και των έντονων σωματικών πόνων τους οποίους υφίσταται ο σαμάνος στην μυστική τελετή, πόνοι μέχρι αναισθησίας, ενώ δεν λείπουν και οι τελετουργικοί ακρωτηριασμοί, η πλήρης διάτρηση του σώματος με αιχμηρά αντικείμενα, άγκιστρα και μαχαίρια.

Όλο αυτά ενυπάρχουν στο βαθύτερο υπόστρωμα μιας φυσικής ακολουθίας που περικλείει το τρίπτυχο, πόνος—θάνατος—αναγέννηση. Ο πόνος είναι η μόνωση της ψυχής την ώρα των μεγάλων δοκιμασιών, η φύση που συμπάσχει στα πάθη και τέλος η έξοδος από αυτά και η είσοδος του σαμάνου στον κόσμο της Γνώσης και της αποκάλυψης των μυστικών της φύσης.

Ο σαμάνος μαθαίνει να χτυπά το τύμπανο τελετουργικά που μέσω αυτού διανοίγονται οι πύλες ανάμεσα στους κόσμους. Το τύμπανο όρα σαν κάποιου είδους αντικείμενο από εναλλακτικές πραγματικότητες ενώ ο ρυθμός συμβολίζει την συγχρονικότητα των ρυθμών της Γαίας, της Μεγάλης Μητέρας, αλλά και κάθε μορφής ζωής που αυτή κυφορεί και γεννάει. Οι ρυθμοί αυτοί είναι σε

Σ Α Μ Α Ν Ι Σ Μ Ο Σ

Αριστερά: Ξύλινη μάσκα σαμάνων των Νήσων Νιβιάκ, Γροιλανδία.

Κάτω: Τύμπανο σαμάνου, Δανία.

μια διαρκή συγχρονία με τους ρυθμούς του ήλιου, της σελήνης και των άστρων. Οι σαμάνοι Γιακούτ τραγουδούν «το τύμπανο είναι το άλογο μου».

Άλλο σημαντικό αντικείμενο δύναμης για τον σαμάνο είναι επίσης και η μάσκα που παίζει τον ρόλο της γέφυρας με τα πνεύματα. Στον σαμάνο πίσω από την μάσκα δεν υπάρχει εγώ. Επίσης, ποτέ του δεν αποχωρίζεται το σεΐστρο, (στην αγγλική γλώσσα rattle που σημαίνει κουδουνίστρα ή κρόταλο). Το σεΐστρο είναι πιο γνωστό σαν μαράκα (ηληθ. μαράκας). Οι σαμάνοι λένε ότι το σεΐστρο τους «μιλάει». Η κίνηση του σώματος του σαμάνου και ο ήχος του σεΐστρου αντικατοπτρίζουν τον κυματισμό της ενέργειας. Μέσω αυτού κατορθώνει και προκαλεί την ανελκυστική μετάβαση της συνείδησης, μεταβάλλοντας την συχνότητα των εγκεφαλικών κυμάτων από την συνήθη κατάσταση βήτα στην πιο δεκτική και πιο κοντά στην βαθιά χαλάρωση κατάσταση Άλφα.

Η ΣΑΜΑΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Όπως προαναφέραμε οι σαμάνοι έχουν μελετηθεί ως φαινόμενο κυρίως στους λαούς της Σιβηρίας αφού ο σαμανισμός αποτελεί κυρίως ένα αιβηριανά, κέντρο-ασιατικό φαινόμενο. Αναφέραμε ήδη τους Τούνγκους, ενώ λαός της φυλής των Τούνγκους είναι και οι Γκιλιάκς, με κυρίαρχο τοτέμ την αρκούδα! Άλλοι λαοί της Σιβηρίας με μεγάλη παράδοση στον σαμανισμό είναι οι Κοριάκ, οι Γιακούτ, οι Καμτσοντάλ κ.ά.

Όμως ο σαμανισμός και ο καταλυτικός ρόλος του σαμάνου στην φυλή είναι ένα φαινόμενο που λαμβάνει χώρα σε όλη την έκταση της υψηλίου, με μεγάλη παράδοση στις φυλές των Άνδεων όπως οι Κέτσουα και οι Πασαμάμα, οι Κουέρο στο Περού, άλλες φυλές της Αμερικανικής ηπείρου όπως οι Ναβάχο,

λαοί της Πολυνησίας όπως οι Καχούνα, γηγενείς πληθυσμοί της Ινδονησίας και της ευρύτερης Ωκεανίας, της Ινδίας, του Θιβέτ και της Ιαπωνίας ως τους λαούς της Ευρώπης και της Αφρικής.

Ξεχωριστά ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τελετές των σαμάνων της Αυστραλίας, των Αβοριγίνων, που κυρίαρχο ρόλο παίζει σε αυτούς το Dream time, ο Ονειροχρόνος που οι σαμάνοι μπορούν και τον διαβαίνουν μέσω του «ονειρέματος», κάνοντας δια μέσου αυτού τις διαδρομές τους από την ζωή στον θάνατο και από τους θεούς του κάτω κόσμου στους ουράνιους θεούς. Οι τελετές τους και οι διηγήσεις τους ασσίζονται με την κυριολεξία και την καταπληκτική σύλληψή τους, ενώ οι διδασκαλίες τους έχουν δοθεί κατά το ονειρέμα.

Μιλώντας για σαμανισμό στην Ελλάδα στην πρώιμη εποχή της, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πρόσωπα που συνδέονται με τον θεό Απόλλωνα. Έτσι ο Άβαρης, ιερέας του Υπερβορείου Απόλλωνα, ταξίδευε μεταξύ των κόσμων πάνω σε ένα βέλος, κυρίαρχο σύμβολο στον ανιμισμό του σαμανιστικού κόσμου. Ο Επιμενίδης ο Κρης, που καλούνταν και Νέος Κουρήτης, κατείχε την θεία σοφία και εξάγγιζε πόλεις και ιερά. Κοιμήθηκε εντός σπηλαίου για πενήντα εφτά έτη, από όπου και η παροιμιώδης έκφραση «Επιμενείδιος ύπνος», κάτι που μας παραπέμπει σε σαμανικού τύπου ειδική υπονοησία.

Επίσης, ο Αρισταίος ο Προκονήσιος εισήλθε σε σαμανικές εμπειρίες όπου οι θεοί του παίρνουν την ψυχή και εμφανίζονται ταυτόχρονα σε δυο μέρη, ο Ερμότιμος ο Κλοζομενών με παρόμοια δυνατότητα χρόνιας εγκατάλειψης του σώματος, ο Εμπεδοκλής ο προσωκρατικός φιλόσοφος, ο Ζάλμοξις, νομοθέτης, θρησκευτικός μεταρρυθμιστής κ.ά. Μην ξεχνάμε πως και ο όνιουσιακός εκσπασισμός και ο μαιναδισμός έχουν τον ίδιο παρονομαστή με τον σαμανισμό.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι σαμανιστικές θεωρήσεις και πρακτικές, παρόλο που υφίστανται εδώ και χιλιάδες χρόνια σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης, συνεχίζουν μέχρι σήμερα, ενώ εντύπωση προκαλούν οι ομοιότητες στις σαμανιστικές πρακτικές μεταξύ λαών που δεν υφίστανται καμιά φυσική επικοινωνία μεταξύ τους.

Κάτι που μας κάνει να δούμε τον κοινό τόπο, που είναι στον άνθρωπο το Πνεύμα, είναι ότι στους σαμάνους έχουμε την πρωτόγονη εκδήλωση των πνευματικών ενεργειών πολύ πριν καναλιζαριστούν στα μορφώματα των μετέπειτα θρησκειών και το σωματικό δράμα των σαμάνων να απεικονίζεται πλέον μόνο συμβολικά, μέσω μυστηρίων και λοιπών τελετών.

ΜΙΑ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Από πολλούς επιστήμονες κυρίως ψυχαναλυτές και ψυχιάτρους προτάθηκε κατά καιρούς η άποψη πως οι σαμάνοι εκδηλώνουν τα ίδια συμπτώματα που παρουσιάζονται σε κλασικές περιπτώσεις νευρωσικών διαταραχών, επιληψίας και σχιζοφρένειας, ενώ ο Α. Όλμαρκς μίλησε για αρκτική υστερία, ψυχοπαθολογικές καταστάσεις που δημιουργούνται κυρίως λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του αρκτικού τοπίου: αρκετά δυνατό κρύο, υπερβολι-

Σπάνια φωτογραφία σαμάνου, Σιβηρία 1900.

Σαμάνος των Ινδιάνων της Αμερικής.

κά μακριές νύχτες, αχανείς ερημικές εκτάσεις που ο άνθρωπος συνθλίβεται στην θέα τους. Όλα αυτά οδηγούν στον αποσυντονισμό του νευρικού συστήματος.

Ξεχωριστή σημασία στην επιστημονική έρευνα έχουν οι εργασίες του Τσέχου ψυχολόγου Στάνισλαβ Γκροφ, όπου δουλεύει μέχρι σήμερα πάνω στις εναλλακτικές καταστάσεις συνείδησης και τις θεωρεί σαν το διαβατήριο που έχει ο άνθρωπος για την υπέρβαση της φθαρτότητας του και την επανείσοδό του στο Εν.

Πάντως κοινό γνώρισμα όλων των χαρακτήρων σε αυτή την ψυχοπαθολογική ανίχνευση αποτελεί η επιληψία. Εκείνο όμως που δεν πρέπει να μας διαφεύγει είναι πως η μύηση του νεοκληθέντος σαμάνου, ισχυρυνάει με την θεραπεία του. Οι σαμάνοι είναι οι φύλακες και οι οδηγοί των ψυχών, μάγοι και ψυχοπομποί, ιερείς και θεραπευτές και όλα αυτά συντείνουν σε μια ιδιαίτερη ψυχολογία που ίσως προσεγγίζει μια συγκεκριμένη κλινική εικόνα που έχουν οι ψυχίατροι για κάποιες «ψυχοπαθολογικές» καταστάσεις.

Να θυμηθούμε εδώ τον Καρλ Γιούνγκ που στο βιβλίο του «Τέσσερα Αρχέτυπα» αναφέρει:

«Όταν η εικόνα της πρωτότυπης αρχικής μεταφυσικής εμπειρίας εκλογικευθεί και "διορθωθεί" σημαντικά, τότε θα έχουμε δεθεί αναπόσπαστα με την ανθρώπινη λογική και θα είμαστε καταδικασμένοι να πιστεύουμε αποκλειστικά και μόνο ότι είναι λογικό. Αυτό είναι αρετή και πλεονέκτημα από τη μια, από την άλλη όμως είναι περιορισμός και φτώχεια, γιατί μας φέρνει πιο κοντό στο ζοφερό σκοτάδι του δογματισμού και της "διαφώτισης"».

Αυτό που κυρίως ο σαμάνος προσοπίζεται είναι η ζωή και ο θάνατος σαν το συνεχές μιας πορείας με απόλυτο σεβασμό στη φύση, παρευρίσκεται σε όλους τους μεγάλους σταθμούς στην ζωή των μελών της φυλής του, ενώ κατά τον θάνατό τους αυτός οδηγεί την ψυχή στους δρόμους των άστρων μέχρι τον τελικό της προορισμό.

Τελετουργικό, χοροί και μοναχικές διαδρομές, βρώση ιδιαίτερων φυτών δύναμης, τοτέμ προστάτες· ο σαμάνος γνωρίζει πως τα πάντα εμπεριέχουν την δική τους ζωική ενέργεια. Αυτή η κοσμική υπερενέργεια που ο σαμάνος γίνεται κανάλι της, έχει τόσο διαφορετικά ονόματα από λαό σε λαό, αλλά που όλα αναφέρονται σε αυτήν. Έτσι το σύνολο των λαών της Πολυνησίας και του Ειρηνικού αναφέρουν το «mana», σαν εκείνη «τη δύναμη που κάνει το άορατο ορατό», οι Ινδιάνοι της Β. Αμερικής μιλούν για το Μεγάλο Πνεύμα τον Ουάνκα Τάνκα,

οι Κινέζοι το λένε Τοι, οι Ιάπωνες Κι, οι Ινδοί Πράνα, πολύ σαμάνοι το αποκαλούν «Αυτό χωρίς το οποίο τίποτα δεν μπορεί να υπάρξει» και χάρις σε αυτό κατορθώνουν τα θαυμαστά έργα τους: την υπέρβαση του θανάτου, την μεταμόρφωσή τους σε ό,τι επιθυμούν και την πλήρη μετατόπιση του χώρου και του χρόνου. Ιδιαίτερη είναι και η σύνδεση του σαμάνου με τις τέσσερις κατευθύνσεις, ανατολή, βορράς, ύση, νότος όπου και μέσω τελετών έρχεται σε επαφή με την δύναμη κάθε κατεύθυνσης, καθώς επίσης και με τα τέσσερα στοιχεία της φύσης όταν στη μύση του καλείται να απορροφηθεί σε καθένα από αυτά.

Για τον σαμάνο τα πάντα έχουν ζωή, όλα βλέπουν με το δικό τους ιδιαίτερο τρόπο το κάθε τι. Και ο σαμάνος συμπάσκει με τα πάντα, κατά ένα πολύ ιδιόμορφο και απερίγραπτο όμορφο τρόπο. Είναι τόσο μεγάλη η δύναμη αυτού του πρωτογενούς χάους που εντός του κινείται ο σαμάνος, που οι εκστατικές τεχνικές του αποτελούν την μόνη ενδεδειγμένη οδό για να μπορέσει να εισέλθει σε αυτά τα πεδία.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΣΑΜΑΝΩΝ

Ενώ οι περισσότερες φυλές στον πλανήτη με δυσκολία κρατούν πλέον την αυτόχθονη παράδοση τους, αφού η επαφή με τον δυτικό τρόπο ζωής φαντίζει αναπόφευκτη, οι σαμανιστικές παραδόσεις μεταδίδονται μόνο προφορικά. Μέσα στην στεγνή από την παντελή απουσία της πνευματικότητας δυτική καταναλωτική κοινωνία, στους στερεότυπους ρόλους που αυτή αναπαράγει, γίνεται συνεχώς και περισσότερο μια προσπάθεια επανασύνδεσης με την κουλτούρα του παρελθόντος αλλά και επαφή με κουλτούρες και γνώσεις άλλων λαών και πολιτισμών.

Βρισκόμαστε έτσι ενώπιον ενός νέου ρεύματος, του νέο-σαμανισμού όπου και συγκροτούνται ομάδες στόμων που ζουν σε στενή σχέση με τις αλήθειες του πνεύματος και δημιουργούν όλο το απαραίτητο υπόβαθρο για την αναβίωση του σαμανισμού. Χαρακτηριστικό είναι και πως μέσω του Διαδικτύου υπάρ-

χουν προτάσεις για γκρουπ που επισκέπτονται τις ασιατικές στέπες ζώντας κοντά στους σαμάνους. Δεν χωρά αμφιβολία πως ο «θαυμαστός καινούργιος κόσμος» βρίσκεται εγκλωβισμένος μέσα στις ίδιες του τις ερμηνείες. Αυτό που κάποτε θεωρούνταν πως τον έβγαζε από το σκοτάδι του μεσαίωνα, ο ήμερο τον οδηγεί σε ένα καινούργιο μεσαίωνα όπου η νέα ιερά εξέταση είναι ο τηλεκατευθυνόμενος καταναλωτισμός, η ουδετεροποίηση του συναισθήματος, το πάγωμα των συγκινήσεων.

Μέσα στα σημερινά αδιέξοδα όλο και περισσότεροι στρέφονται σε αλήθειες πανάρχαιες, διοισθανόμενοι την επιτακτική απαίτηση των καιρών, το νέο κάλεσμα του πνεύματος που με κάθε τρόπο μας φέρνει στο νώτα του, έτσι και ο σαμανισμός ίσως είναι ένας από αυτούς τους δρόμους για τον σύγχρονο άνθρωπο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μιρτσέα Ελιάντε: Σαμανισμός, Εκδ. Χατζηνικολή Κλωντ, Λεβι-Στρως: Ο Τοτεμισμός Σήμερα, Εκδ. Ράπη Λάιαλ Γουάτοον. Το Πουλί της Αστραπής, Εκδ. Φρόρα Καρλ Γιουνγκ: Τέσσερα Αρχέτυπα, Εκδ. Ιάμβλικος Φρανκ Νάταλι: Ο Χορός της Έκστασης, Εκδ. Έσοπτρον Λουις Εσπινόζα: Ο Δρόμος της Καρδιάς των Σαμάνων των Άνδεων, Εκδ. Καστανιώτη
Συλλογικό: Μαγεία, Η Απόκρυφη Παράδοση του Κόσμου Εκδ. Αρχέτυπο
Κέννεθ Μέντους: Εκεί που Πετούν οι Αετοί, Εκδ. Πύρινος Κόσμος
Αναστάσιος Γιαννουλάτος: Ίχνη από την Αναζήτηση του Υπερβατικού, Εκδ. Ακρίτας
Οι φωτογραφίες του άρθρου είναι από το βιβλίο του Μάλκολμ Γκόντγουιν: Ο Διαυγής Φωτεινός Ονειρευτής

Είτε κάνει φωτορεπορτάζ, είτε φωτογραφίζει για κάποιον συγκεκριμένο πρότζεκτ, ο Νίκος Οικονομόπουλος έχει στο επίκεντρο της ματιάς του τον άνθρωπο. Αυτή η προτίμηση που συμβολίζει τη στάση που ο ίδιος διαμόρφωσε μετά από ατέλειωτα ταξίδια σε όλο τον κόσμο, φαίνεται πιο ξεκάθαρα από ποτέ στην αναδρομική έκθεση έργων του που λειτουργεί μέχρι το τέλος του χρόνου στο κτήριο της οδού Πειραιώς του Μουσείου Μπενάκη.

Στην έκθεση παρουσιάζονται ασπρόμαυρες φωτο-

γραφίες από το έργο του διακεκριμένου σύγχρονου Έλληνα φωτογράφου και μέλους του πρακτορείου Magnum, Νίκου Οικονομόπουλου. Μέσα από τις εικόνες αυτές επιχειρείται μια ανασδρομική προσέγγιση της εικοσαετούς διαδρομής του καλλιτέχνη ενώ καλύπτονται επιλεκτικά όλες οι ενότητες του έργου του. Οι λήψεις του —άλλοτε με τη σκληρότητα της μαρτυρίας και της διαμαρτυρίας, και άλλοτε με την τρυφερότητα της συντροφικότητας— εστιάζονται στον άνθρωπο σε όποιο σημείο της γης και αν βρίσκε-

Ο άνθρωπος κινεί

ται, αποδεικνύοντας ότι η ανθρωπότητα είναι μία και «οβίαίρετη παρά τον κατακερματισμό της σε μικρότερα γεωγραφικής φύσεως, εθνολογικής συστάσεως και θρησκευτικού προσανατολισμού τμήματα».

Παράλληλα με την έκθεση ο Οικονομόπουλος διοργάνωσε στο χώρο και ένα workshop τριάντα δύο ωρών με θέματα για το φωτορεπορτάζ, την καλλιτεχνική φωτογραφία και την τεχνική της αρχειοθέτησης.

Ατομικές εκδόσεις του Νίκου Οικονομόπουλου

In the Balkans, Abrams, Νέα Υόρκη 1995.

Βαλκάνια, Libro, Αθήνα 1995.

Ανάσα, η τέχνη της καρδιάς, Polygram, Αθήνα 1997.

Λιγνιτωρύχοι, Ίνδικτος/ΔΕΗ, Αθήνα 1998.

Από μηχανής χορός, Δίφωνο, Αθήνα 2000.

Για τα παιδιά, Μεταίχμιο, Αθήνα 2001.

Οικονομόπουλος, φωτογράφος, Μουσείο Μπενάκη/Μεταίχμιο, Αθήνα 2002.

τα νήματα

Φωτογραφίες:

Γιάννης Βλασταράς

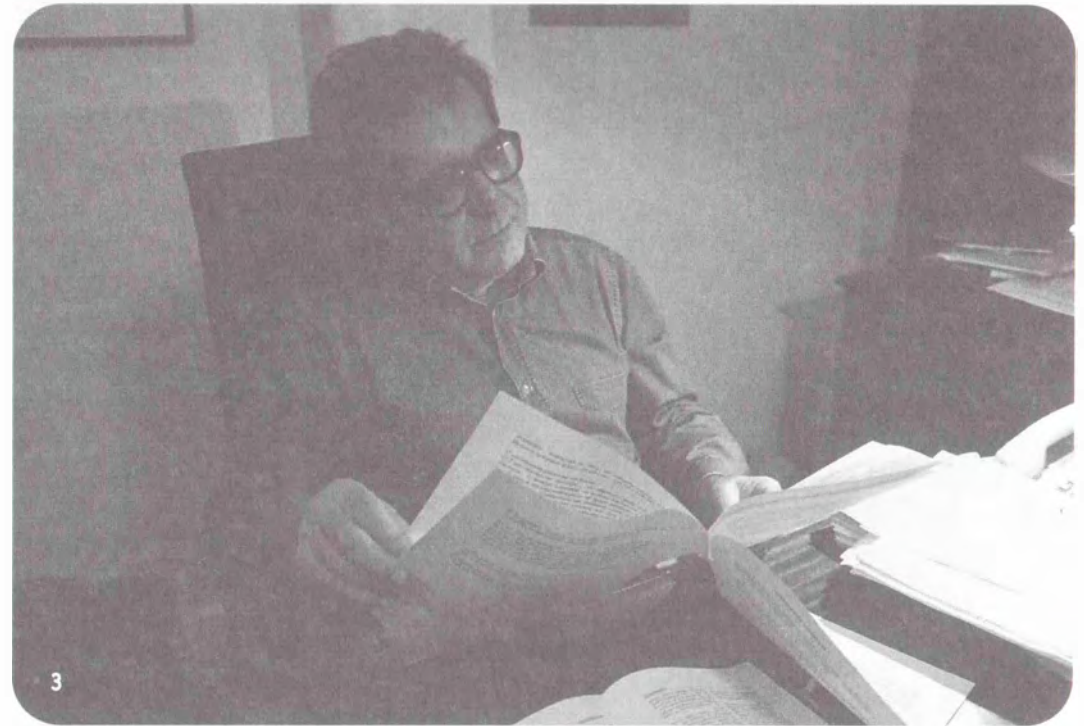
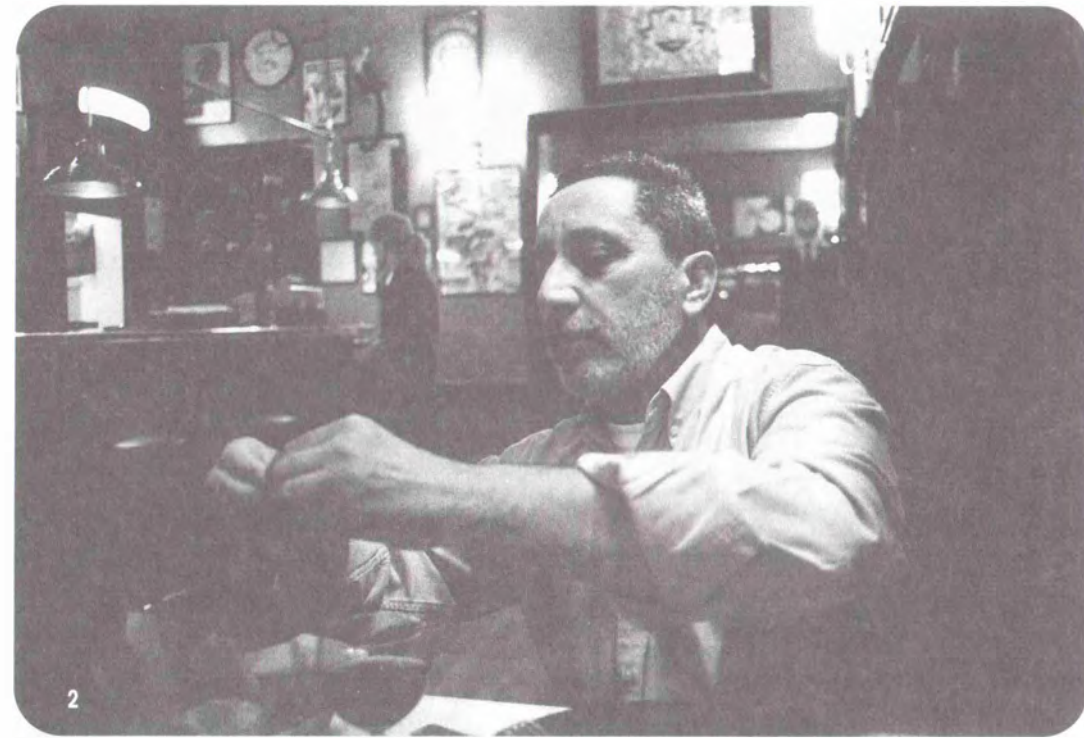
Συνεχίζει ο φωτογράφος Γιάννης Βλασταράς τις συναντήσεις του με δημιουργικούς ανθρώπους της Πάτρας από το χώρο του πολιτισμού και όχι μόνο...

Συνεχίζουμε κι εμείς να παρακολουθούμε αυτές τις συναντήσεις, καταγράφοντας μερικές από τις καλύτερες στιγμές τους και ανυπομονώντας φυσικά να δούμε τη συγκεκριμένη δουλειά να γίνεται ένα λεύκωμα που θα περιλαμβάνει τις δημιουργικές φωνές της Πάτρας.

Από τις συναντήσεις αυτού του μήνα ξεχωρίσαμε αυτές με:

1. Τους μουσικούς Γιώργο Μεταξά και Σπήλιο Κασάτη στο «Βυρσοδέψείο».
2. Το συγγραφέα Κώστα Λογαρά στο μπαρ «Η τρελή ροδιά».
3. Το συγγραφέα Βασίλη Λαδά στο δικηγορικό του γραφείο.
4. Το μουσειολόγο και συντηρητή έργων τέχνης Ξενοφώντα Παπαευθυμίου στο εργαστήριό του.

Συναντήσεις

4

Διπλές επισκέψεις

ΣΤΑ ΕΦΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ: ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

**ΤΙ ΥΠΗΡΧΕ ΕΚΕΙ ΣΤΗΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΤΙ ΒΡΙΣΚΕΙ
ΚΑΝΕΙΣ ΣΗΜΕΡΑ**

Του Πέτρου Ψωμά

Αναρωτηθήκαμε: «Τι έβλεπε όποιος πήγαινε εκεί που βρίσκονταν τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου, τότε που υπήρχαν; Και τι βρίσκει άραγε σήμερα όποιος επισκέπτεται τα ίδια ακριβώς μέρη και σημεία;». Αν αναρωτιέστε κι εσείς, στις επόμενες σελίδες θα βρείτε την απάντηση στο πρωτότυπο ερώτημα.

Εκείνο που διέκρινε τα επτά θαύματα της αρχαιότητας από τα άλλα οικοδομήματα ολόκληρης της ιστορίας, παλαιάς και σύγχρονης, είναι το ότι παρουσίαζαν κάτι εντυπωσιακό, είτε επρόκειτο για το μεγάλο τους μέγεθος, είτε για τον ιδιαίτερο τρόπο οικοδομής, είτε ακόμα για την εξαιρετική τους ομορφιά. Πόσα απ' αυτά όμως έχουν διασωθεί μέχρι τις μέρες μας; Δυστυχώς μόνο ένα απ' τα επτά εντυπωσιάζει ακόμα τους επισκέπτες του. Τα υπόλοιπα έξι αποτελούν εδώ και χρόνια ιστορία.

Τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου ήταν τα ακόλουθα (τα συνοδεύουν οι πιθανότερες χρονολογίες κατασκευής τους):

1. Η Πυραμίδα του Χέοπα, 2580 π.Χ.
2. Οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας, 5ος αι. π.Χ.
3. Το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δίο στην Ολυμπία, 448 π.Χ.
4. Ο ναός της Άρτεμης στην Έφεσο, 4ος αι. π.Χ.
5. Το Μουσολείο της Αλικαρνασσού, 4ος αι. π.Χ.
6. Ο Κολοσσός της Ρόδου, 3ος αι. π.Χ.
7. Ο Φάρος της Αλεξάνδρειας, 280 μ.Χ.

Η Ελλάδα, η Τουρκία και η Αίγυπτος μπορούν να υπερφανευόντο πως καθεμιά είναι η έδρα δύο εκ των επτά, καθώς περιοχές εντός των σημερινών τους συνόρων φιλοξένησαν κάποτε από δύο από αυτά τα κτίρια, μνημεία ή άλλου είδους καλλιτεχνήματα. Το έβδομο βρισκόταν σε μέρος που σήμερα ανήκει στο Ιράκ. Εκτός από την Πυραμίδα του Χέοπα πάντως, ο ταξιδότης της εποχής μας, που θα ξεκινήσει να επισκεφτεί τα πάλαι ποτέ θαύματα, θα συναντήσει ερείπια του τότε αλλά και μια ποικιλία από πολιτισμούς του σήμερα.

Πάμε μαζί στα... θαύματα, λοιπόν.

Η Πυραμίδα του Χέοπα

Πάνε 4800 χρόνια από τότε που ζούσε ο Φαραώ Χέμμης (ή Χέοψ ή Χέπας) και το οικοδόμημα που οραματίστηκε βρίσκεται ακόμα εκεί όπου χτίστηκε. Ο πρώτος Φαραώ της Δ' αιγυπτιακής δυναστείας κατανάλωσε όλη του τη δραστηριότητα, στα είκοσι τρία χρόνια της βασιλείας του, για την οικοδόμηση της μεγαλύτερης από τις τρεις πυραμίδες της Γκίζας. Για το σκοπό αυτό επέβαλε καταναγκαστική εργασία σε περίπου 100.000 υπηκόους του, για τη μεταφορά των ογκόλιθων από μακρινά λατομεία και την τοποθέτησή τους τον ένα πάνω στον άλλο. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό για την εποχή και παραμένει ως τις μέρες μας.

Οι επισκέπτες της Αιγύπτου φτάνουν ως εκεί ακόμα και στις μέρες μας για να απολαύσουν το θέαμα. Η πυραμίδα βρίσκεται σε γειτονική περιοχή της πόλης Γκίζα και συναποτελεί το σπουδαιότερο αξιοθέατο της χώρας μαζί με τις άλλες δυο τεράστιες πυραμίδες (του Χεφρήν και του Μυκερίνου) και την περίφημη Σφίγγα. Περίπου δύο εκατομμύρια Αιγύπτιοι ζουν σήμερα στη Γκίζα, μια πόλη από τις τουριστικότερες της Αφρικής... εκ θαύματος!

Οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας

Στον βαβυλώνιο βασιλιά Ναβουχοδονόσορα αποδίδουν ερευνητές τους περίφημους κήπους, που κατασκευάστηκαν —λέγεται— κατόπιν παραγγελίας του για τη σύζυγό του, γύρω στο 600 π.Χ. Η πόλη είχε λαμπή ιστορία κατά το παρελθόν (σπό το θρύλο του βιβλικού πύργου της Βαβέλ έως την πολιτική ισχύ επί των ημερών του βασιλιά Χαμουραπί). Χρόνια αργότερο έμελλε να αποκτήσει και τους κήπους που περιγράφονται ως θεϊκής ομορφιάς. Βαβυλώνα άλλωστε (ή Βαβέλ στα εβραϊκά) σήμαινε στα σουμερικά «πύλη του θεού».

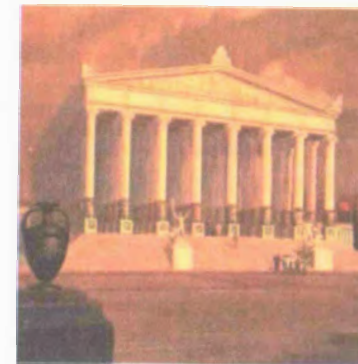
Για να βρεθεί κανείς σήμερα εκεί όπου κάποτε... κρέμονταν οι κήποι, πρέπει να πάει στο Ιράκ και πιο συγκεκριμένα στα περίχωρα της πόλης Χίλα, μια πόλη ογδόντα πέντε χιλιάδων κατοίκων, πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας. Στο ακριβές σημείο όπου εικάζεται πως βρισκόταν το τότε θαύμα, τώρα κείτονται μόνο αρχαίο ερείπια.

Δεν είναι μόνο οι αιώνες που κύλησαν από τότε. Είναι και ο πυρπολισμός που υπέστη η περιοχή σπό τον σατράπη Ευήμερο το 125 π.Χ., χρόνια μετά την τελευταία αναλαμπή που γνώρισε η Βαβυλώνα όταν ο Μέγας Αλέξανδρος —λίγο πριν πεθάνει, εκεί ακριβώς— την κατέστησε πρωτεύουσα του κράτους του.

Το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία στην Ολυμπία

Τις διαστάσεις του αγάλματος του Φειδία δεν τις γνωρίζουμε επακριβώς, ούτε αν ο καλλιτέχνης το φιλοτέχνησε πριν ή μετά τις εργασίες του στον Παρθενώνα. Γνωρίζουμε μόνο το υλικό του, το μέρος όπου ήταν τοποθετημένο και τον θεό που αναπαριστούσε. Ξέρουμε επίσης με ακρίβεια εκατοστού τις διαστάσεις της βάσης του (6,65 επί 9,93 τετραγωνικά μέτρα!) κι έτσι μπορούμε να εικάσουμε πως το... οικοδόμημα, εκτός σπό θαυμαστή μεγαλοπρέπεια διέθετε και θαυμαστό μέγεθος. Ήταν ένας θεόρατος θεός αυτός ο Ζευς, καθισμένος στο θρόνο του, στολισμένος με ζωγραφικές και διακοσμημένους από πολύτιμο μέταλλο και ελεφαντόδοντο. Σήμερα η Ολυμπία είναι διεθνώς γνωστή σαν η γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων κι έτσι μεγάλο ποσοστό σπό το εκατομμύριο των αλλοδαπών τουριστών που επισκέπτονται κάθε χρόνο την Ελλάδα κάνουν ως εκεί την εκδρομή τους για μια ξενάγηση στα αξιοθέατα της περιοχής. Στη μέση του αρχαίου θρησκευτικού κέντρου —ανάμεσα στο Πρυτανείο, το Στάδιο, την Παλαίστρα, τα Εργαστήρια του Φειδία και τα υπόλοιπα ερείπια των αρχαίων μνημείων— μπορεί κανείς εύκολο να εντοπίσει και τον ναό του Δία. Το χρυσελεφάντινο άγαλμα απουσιάζει, εδώ και αιώνες.

Ο ναός της Άρτεμης στην Έφεσο

Ο βασιλιάς Κροίσος πρόσφερε μεγάλο αριθμό σπό κολόνες, οι Χερσίφων και Μεταγένης έκαναν τα αρχικά σχέδια και οι αρχιτέκτονες Παιώνιος και Δημήτριος ολοκλήρωσαν τον περίφημο ναό. Ο Ηρόστρατος σύνδεσε επίσης το όνομά του με το ιερό αυτό όταν το 356 π.Χ. τον κατέστρεψε πυρπολώντας τον. Ξαναχτίστηκε σε υψηλότερο επίπεδο σπό τον Χειροκράτη. Εκτός σπό τη λατρεία της θεάς καθαυτή, οι επισκέπτες του Αρτεμίσσιου —έτσι λεγόταν— είχαν ένα πλήθος λόγων να έρθουν ως εδώ, τόσο πριν την καύση του όσο και μετά την επανακατασκευή:

Ήταν ένας ναός μεγάλος, δίπτερος, μαρμάρινος, ιωνικής τεκτονικής, με ανάγλυφες παραστάσεις.

Ο σημερινός επισκέπτης της περιοχής βλέπει μόνο τα ερείπια της αρχαίας πόλης. Κάπου εκεί βρισκόταν και ο Ναός της Αρτέμιδος, που το 401 μ.Χ. έκλεισε οριστικά με διαταγή του Ιωάννη του Χρυσόστομου και χρόνια αργότερα έγινε κι αυτός... απομεινάρια από κίονες. Η παρακείμενη Έφεσος είναι μια σύγχρονη πόλη της Τουρκίας - στη Μικρά Ασία, στις εκβολές του Καΐστρου, στις ακτές του Αιγαίου - που εκτός από το εμπορικό λιμάνι της έχει πλούσιες οικονομικές εισροές που προέρχονται από την τουριστική της αξιοποίηση.

Το Μαυσωλείο της Αλικαρνασσοῦ

Η λέξη «μαυσωλείο» κατέληξε να σημαίνει μεγαλοπρεπές ταφικό μνημείο λόγω του τάφου του βασιλιά της Αλικαρνασσοῦ Μαυσώλου (377-353 π.Χ.). Την κατασκευή του την άρχισε πιθανότατα ο ίδιος και την ολοκλήρωσε ο σύζυγος και αδελφός του Αρτεμισία. Το κτίριο υπήρξε επιβλητικό και αν δεν σώζεται ως τις μέρες μας οφείλεται στις πολλαπλές καταστροφές και λεηλασίες που γνώρισε έκτοτε η πόλη. Πολλές επιδρομές, πυρπολισμοί και πολιορκίες έφτασαν την Αλικαρνασσό να είναι στις μέρες μας μια άλλη πόλη. Σήμερα εκεί βρίσκεται η τουρκική πόλη Μπουντρούμ, μια πόλη παραθαλάσσια, εμπορική και γραφική. Στον κόλπο του Μπουντρούμ, κοντά στην Αλικαρνασσό, βρίσκεται σήμερα το κάστρο του Σαν Πιέτρο. Όποιος το δει, μπαίνοντας στην πόλη από θάλασσας ή άμα το επισκεφτεί, θα έχει φτάσει όσο πιο κοντά γίνεται στο περιβόητο αρχαίο μαυσωλείο. Απλούστατα γιατί αυτό το κάστρο χτίστηκε γύρω στα 1400 με υλικά από την κατεδάφιση του παλιού μαυσωλείου...

Ο Κολοσσός της Ρόδου

Το δεύτερο από τα επτά θαύματα που βρίσκονταν επί ελληνικού —με τα σημερινά δεδομένα— εδάφους δεν ήταν καθόλου όπως νομίζουμε πως ήταν. Το περίφημο άγαλμα, δηλαδή, δεν ήταν τοποθετημένο στο λιμάνι, όπως το παρουσιάζουν οι μεταγενέστερες παραστάσεις, με τα πόδια ανοιχτά για να περνούν όρθινη από κάτω τα πλοία. Σύγχρονες έρευνες αποκάλυψαν πως η παράσταση αυτή είναι γέννημα λαϊκισμού των μεσαιωνικών χρόνων και

μεταγενέστεροι φιλόλογοι της Αναγέννησης προσπάθησαν να της δώσουν αληθοφάνεια. Οι μόνες αλήθειες που ξέρουμε για τον Κολοσσό είναι πως βρισκόταν στον χώρο του Καστέλου, τον κατασκεύασε ο γλύπτης Χάρης ο Λίνιος στις αρχές του 3ου π.Χ. αιώνα και αναπαριστούσε τον θεό Ήλιο. Η περιοχή του Καστέλου σώζεται ακόμα στην Ρόδο, από τον αρχαίο Κολοσσό όμως δεν σώζεται ούτε μια πέτρα. Οι σημερινοί τουρίστες του νησιού βλέπουν δύο ελάφια πάνω σε κολόνες στην είσοδο του λιμανιού και εικάζουν πως εκεί ήταν στημένο το κολοσσιαίο άγαλμα. Έτσι λέει ο θρύλος, έτσι τους λένε και οι ντόπιοι. Θρύλος, γραφές και ντόπιοι λένε και τ' άλλο: πως κάποιος καταστροφικός σεισμός, απ' τους πολλούς που χτύπησαν το Αιγαίο μες στους αιώνες, ισοπέδωσε κι εκείνο το μνημείο κι άφησε πίσω μόνο τη φήμη του, λαμπρή και διαχρονική. Αυτό μάλλον ισχύει.

Ο Φάρος της Αλεξάνδρειας

Είχε ύψος εκατόν είκοσι μέτρα, έζησε χίλια χρόνια (από το 280 ως το 1280 μ.Χ. και έστειλε το φως του σε χιλιάδες καράβια που εισέρχονταν ή εξέρχονταν από το λιμάνι της πόλης. Ο έξοχος αυτός πύργος ήταν χτισμένος απέναντι από την πόλη στη νησίδα που έφερε το όνομα Φάρος και έχει έκτοτε χαρίσει το όνομά της σε αυτού του είδους τα κτίσματα. Στην Αλεξάνδρεια ο φάρος χτίστηκε για να διευκολύνει την προσέγγιση των πλοίων στο λιμάνι της, ειδικά τη νύχτα. Στην εποχή μας η πόλη δεν θυμίζει και πολλά απ' τα παλιά της μεγαλεία. Η νησίδα έχει έναν απλό σημερινό φάρο για να φωτίζει στα βαπόρια, η πλειονότητα των τριών εκατομμυρίων κατοίκων είναι Αιγύπτιοι και ακόμα και το όνομα έχει αλλάξει: Αλ Ιακονταρίγια. Πρόκειται για τη δεύτερη κατά σειρά πόλη της Αιγύπτου και το μεγαλύτερο λιμάνι της. Πρόκειται επίσης για ένα από τα μεγάλα κέντρα του σύγχρονου ελληνισμού και πόλη με μεγάλη τουριστική κίνηση, τόσο λόγω της ιστορίας της, όσο και λόγω του παρόντος της.

Αν μη τι άλλο, λοιπόν, στα τότε θαύματα οφείλουμε δύο σημερινές λέξεις. Αν το νησάκι της Αλεξάνδρειας λεγόταν κάπως αλλιώς και το μνημείο της Αλικαρνασσοῦ δεν χτιζόταν για να φυλαχτεί εκεί η σορός του Μαυσώλου, τότε οι λέξεις «φάρος» και «μαυσωλείο» δεν θα υπήρχαν σήμερα. Μόνο που εκτός από μία πελώρια πυραμίδα και δύο νέες εύχρηστες λέξεις, τα επτά θαύματα του κόσμου κληροδότησαν στην εποχή μας μια σειρά από θρύλους και ιστορίες που αφορούν την αρχαιότητα. Μια αρχαιότητα που απλώνεται σε εύρος τριών χιλιετιών. Και αναρωτιέται κανείς ποια από τα έργα του πολιτισμού μας θα κριθούν κάποτε άξια να ονομαστούν θαύματα του σύγχρονου κόσμου, πόσο θα διαρκέσει η δική τους ζωή και σε τι εύρος χρόνου άραγε θα κρίνει η ιστορία ότι σπλώνεται αυτός ο σύγχρονος κόσμος; Πάρτε τα ερωτήματα μαζί σας και γεννήστε και τα δικά σας, όταν θα ταξιδέψετε στην Ολυμπία, την Ρόδο, την Έφεσο ή ακόμα και στην Ιρακινή Χίλα. Κι ως μην υπάρχουν εκεί τα θαύματα, αξίζει το ταξίδι. Θαύμα κι αυτό, να βρίσκεσαι δηλαδή εκεί που κάποτε υπήρχαν. Άξια θαυμασμού και η απουσία...

Σάββατο μεσημέρι, μια εβδομάδα πριν την πρεμιέρα του «Μπλέντερ», βρέθηκα στην Αθήνα, στο «Συρμό» σε μία από τις πρόβες της παράστασης. Πολύ αγχωμένη, χωρίς να έχω καταλάβει ακριβώς περί τίνος πρόκειται, με την αίσθηση όμως ότι πρόκειται για κάτι εξαιρετικά ενδιαφέρον. Λίγα δευτερόλεπτα ήταν αρκετά για να ξεχάσω το άγχος μου και κυρίως να ξεχάσω το λόγο για τον οποίο πήγα. Η πρόβα δεν θα έκανε διάλειμμα όπως μου είχε πει ο Κώστας Λειβαδάς, και έτσι ό,τι ήθελα θα το συζητούσαμε παράλληλα. Κάθισα λίγο μαζεμένη στην καρέκλα μου, και σε λίγα λεπτά βρέθηκα να τραγουδάω, να χορεύω (στην καρέκλα, εννοείται!) και να γελάω με τα «απίστευτα» που λέγονταν. Σε λίγο κατέβηκε και ο Ρένος Χαραλαμπίδης ο οποίος μελετούσε τα τραγούδια του στα «ιδιαιτέρως» και... η πρόβα «συμπληρώθηκε»!

Η χημεία που έχουν μεταξύ τους είναι ολοφάνερη, με αποτέλεσμα ακόμα και η πρόβα, που στη συγκεκριμένη φάση ήταν λίγο άχαρη αφού έφτιαχναν τα τραγούδια, να είναι μια ξεχωριστή παράσταση. Μ' αυτά και μ' αυτά, ανάμεσα σε τραγούδια, αστεία και άλλα πολλά —ήταν πολύ «επιμορφωτική» αυτή η πρόβα(!)— κατάφερα μετά από τέσσερις ώρες να ολοκληρώσω την κουβέντα μαζί τους και να καταλάβω τη φιλοσοφία της παράστασης. Γιατί δεν πρόκειται για μια τυχαία μουσική παράσταση... Στηρίζεται σε μια ολόκληρη φιλοσοφία, με γερές δόσεις αυτοσαρκασμού, χιούμορ, αυτοσαρκασμού, αναπόλησης, αυτογνωσίας. Όποιος ανήκει στη γενιά τους, τη γενιά του '90, θα αισθανθεί δικαιωμένος, αφού μέσα από

ένα μπλέντερ μπορεί να βγει κάτι όμορφο. Μαζί τους, εκτός σφαλώς από τους μουσικούς (ντραμς, πλήκτρα, κιθάρα και μπάσο) είναι και η Ηρώ Σαΐα, πρώην «Σπείρα-Σπείρα», μια τραγουδίστρια που, εκτός από τη λαμπερή σκηνική της παρουσία, έχει φωνή εκπληκτική. Ο λόγος για τη μουσική παράσταση «Μπλέντερ» που επιμελείται ο τραγουδοποιός Κώστας Λειβαδάς και ο σκηνοθέτης-ηθοποιός Ρένος Χαραλαμπίδης, και μοιάζει με «γρήγορες σημειώσεις στο πακέτο των τσιγάρων». Οι εμφανίσεις τους στο «Συρμό» τελείωσαν και στις 18 Δεκέμβρη θα έρθουν στην Πάτρα, καλεσμένοι μας και φιλοξενοούμενοι του REC. Η επιλογή των τραγουδιών είναι εξαιρετική και βασίζεται στη λογική του —καλού—«μπλέντερ» ενώ τα τραγούδια ενώνονται μεταξύ τους με σχόλια, ιστορίες και στελείωτο αυτοσαρκασμό από τους υποφαινόμενους... «Είμαστε η μόνη γενιά», είπε ο Ρένος Χαραλαμπίδης, «που θα έχουμε πιο πολύ ενδιαφέρον ως ηλικιωμένοι παρά ως νέοι!». Μια απλή πρόγνωση για το τι θα επακολουθήσει το βράδυ της 18ης Δεκέμβρη... Πώς τελικά προέκυψε το «Μπλέντερ» και ποια η φιλοσοφία του, καλύτερα να μεταφέρω τη συζήτηση με τους δύο βασικούς «υπόπτους». Χωρίς βέβαια τα ενδιάμεσα σχόλια, αστεία, γέλια, ατάκες, για πρακτικούς και μόνο λόγους...

Κώστας Πειβαδάς Το «Μπλέντερ» είναι το προσωπικό μας σάουντρακ

Πες μου για τη συνεργασία σου με τον Ρένο Χαραλαμπίδη.

Με τον Ρένο συμπληρώνουμε ο ένας τον άλλον. Το εμφανές είναι ότι εγώ ασχολούμαι με το μουσικό μέρος και ο Ρένος με το θεατρικό. Αλλά ο ένας προτείνει στον άλλο. Η παράσταση είναι προϊόν της χημείας και της παρέας μας.

Θέλεις να μου δώσεις τη δική σου οπτική για το τι είναι το «Μπλέντερ»;

Όλα τα αυτονόητα είναι θολά. Μέσα στον πολτό ζητόμε μια παύση. Να δούμε τι είναι τι. Από ποιον πολιτισμό ερχόμαστε και πού πηγαινούμε.

Το καλοκαίρι, που ήμασταν διακοπές στην Σέρφω, καθόμασταν ένα βράδυ και τραγουδούσαμε. Όλα τα τραγούδια που είπαμε ήταν εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους! Στιχουργικά, μουσικά... Ανακαλύψαμε όμως ότι υπήρχε μια σύνδεση μεταξύ τους. Το «Μπλέντερ» είναι μέρος της ζωής μας. Είναι το προσωπικό μας σάουντρακ και παράλληλα μια πράξη ομολογίας, το πόσο μπλέντερ είμαστε. Και την ίδια

στιγμή, αντίσταση σε αυτό που είμαστε δέσμοι: στον στελείωτο βομβαρδισμό πληροφοριών και εικόπων. Και τελικά, σε έναν κόσμο που οι αποστάσεις είναι μικρότερες από ποτέ, οι αντιφάσεις είναι μεγαλύτερες από ποτέ.

Στοχεύει κάπου το «Μπλέντερ»;

Προσπαθούμε να βρούμε τη σωστή ταχύτητα. Αυτή τη στιγμή κανείς δεν σέβεται το παρελθόν και κανείς δεν νοιάζεται για το αύριο.

Πώς έγινε η επιλογή των τραγουδιών;

Το κάθε τραγούδι παίζει μοναδικό ρόλο, όχι μόνο στην παράσταση αλλά και στη ζωή μας. Πρόκειται ουσιαστικά για συλλογή τραγουδιών που εξυπηρετεί την ψυχή μας. Επιπλέον, παίζω για πρώτη φορά μαζεμένα τα γνωστά μου κομμάτια. Και ξέρεις, μέσα από τη διαδικασία του «Μπλέντερ» ανακαλύπτω από πού είχα επηρεαστεί όταν έγραφα το κάθε τραγούδι. Παρόλληλα, κάνουμε και μια βουτιά στο παρελθόν. Τραγούδια από Κραουνάκη μέχρι Αττίκ, και από Ζαμπέτα μέχρι τα «Παιδιά των δρόμων».

Το «Μπλέντερ» θα παρουσιαστεί στην Πάτρα, στο κλαμπ REC, την Κυριακή 18 Δεκεμβρίου

Ρένος Χαραλαμπίδης

Το σινεμά είναι όπως η ναυσιπλοΐα

Επί τη ευκαιρία της συνάντησής μας, ο Ρένος Χαραλαμπίδης μου είπε και για την καινούρια του ταινία, που αυτή την εβδομάδα παίζεται στην Πάτρα, καθώς και για τη σχέση του με τη μεγάλη αγάπη της ζωής του...

Κάνεις θέατρο, τηλεόραση, κινηματογράφο και τώρα σε βλέπουμε σε κάτι διαφορετικό. Έχεις πει ότι είσαι εραστής της αντιφατικότητας.

Έτσι έχω πει; Δεν το θυμάμαι!

Η επιλογή του «Μπλέντερ» πώς προέκυψε;

Αυτό που αξίζει στη ζωή είναι οι πορενθέσεις. Το «Μπλέντερ» είναι μια παρένθεση. Τραγουδάω και μιλάω. Είναι σαν να κάνω live ραδιόφωνο.

Τι είναι το «Μπλέντερ»;

Η παράσταση στηρίζεται στη λογική του μπλέντερ. Τραγουδία, σκέψεις, χιούμορ, κυνισμός, ρομάντζο. Στόχος μας είναι, κάθε βράδυ να δημιουργούμε μια διαφορετική παράσταση. Επικαλούμαστε την έμπνευση. Υπάρχει ένας βασικός κορμός και αυτοσχεδιάζουμε.

Να σου πω ίσως καλύτερα τι δεν είναι. Δεν είναι stand up comedy. Βασίζεται πιο πολύ στη μουσική. Υπάρχουν μέσα ατάκες από τα «Φτηνά τσιγάρα», μουσική από την καινούρια μου ταινία. Τα τραγούδια που έχουμε επιλέξει είναι από την εποχή του Μεσοπολέμου έως σήμερα. Αυτό που κάνω εγώ είναι ότι ερμηνεύω τα τραγούδια θεατρικά.

Πού βασίζεται η ιδέα της παράστασης;

Η γενιά του '90 —η γενιά μας— είναι η γενιά του μπλέντερ. Αφομοιώσαμε δηλαδή όλες τις προηγούμενες εποχές.

Πώς πιστεύεις ή ελπίζεις ότι θα το αντιμετωπίσει ο κόσμος;

Δεν έχω σκεφτεί πώς θα το αντιμετωπίσει ο κόσμος. Με γοητεύει η περιπέτεια.

Μόλις έχει βγει η καινούρια σου ταινία στις αίθουσες («Η καρδιά του κτήνους») και τώρα έρχεται στην Πάτρα. Φοβάσαι μήπως δεν πάει καλά;

Φοβόμαι πολύ για την ταινία. Έχουν πέσει πολύ τα εισιτήρια στον κινηματογράφο. Κοίταξε, το σινεμά είναι όπως η ναυσιπλοΐα: εξαρτάται πολύ από τα τυχαία καιρικά φαινόμενα.

Το πρόδωσες πολύ το βιβλίο;

Ναι, το πρόδωσα πολύ, αλλά όταν είδε ο Τασούπουλος την ταινία, μου είπε ότι το πρόδωσα πολύ λίγο. Περίμενε ότι θα πρόδίδω περισσότερο.

Αν τυχόν δεν βρεις χρήματα για επόμενη ταινία, θα ξανακάνεις no budget ταινία;

Ναι, θα κάνω. Το σινεμά είναι ανάγκη. Για μένα το σινεμά δεν είναι καν έρωτας. Είναι αγάπη. Γιατί ο έρωτας περνάει...

Τελικά είναι καλύτερα να κάνεις κινηματογράφο με λίγα χρήματα ή χωρίς καθόλου;

Με λίγα. Ούτε λόγος! Ο κινηματογράφος πιο, έχει απελευθερωθεί. Και ένας πεινασμένος τρώει οτιδήποτε. Δεν ζητάει γαλλική κουζίνα!

Στις 18 Δεκέμβρη θα βρεθείτε με το «Μπλέντερ» στην Πάτρα. Θεωρείς ότι το κοινό μιας επαρχιακής πόλης προσλαμβάνει διαφορετικά την εκάστοτε καλλιτεχνική δημιουργία;

Δεν θεωρώ την Πάτρα επαρχιακή πόλη. Ούτε νομίζω ότι το κοινό της είναι διαφορετικό. Υπάρχει ομοιογένεια στις μεγάλες πόλεις.

Πες μου κάτι που εύχεσαι για τον εαυτό σου.

Να μην ξεχάσω τα όνειρά μου.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΟ ΔΟΝΤΙ

40 ΤΕΧΝΗ ΕΝΤΟΣ➔

God bless America

«God bless America», βασισμένο στο λόγο που εκφώνησε ο αρχηγός των Ινδιάνων Σπάτλ το 1855 προς τον πρόεδρο των Η.Π.Α.

Μετάφραση: Μιρία Λαϊνά, Σκηνοθεσία: Φάνης Δίπλας

Το θέατρο Λιθογραφείον, στο κέντρο της Πάτρας, με την ομάδα «Βιομηχανική» ξεκίνησε τη φετινή σεζόν με μια παράσταση που είχε ανεβάσει και πέρυσι, ή για να το πω καλύτερα, με ένα έργο που είχε ξαναπαρουσιάσει. Αυτή η εκ πρώτης όψεως ανούσια διόρθωση έχει να κάνει με το γεγονός ότι το μόνο ή σχεδόν το μόνο που έμεινε ίδιο είναι το κείμενο-πυρήνας της παράστασης.

Πρόκειται για το λόγο που εκφώνησε το 1855 ο αρχηγός των Ινδιάνων Σπάτλ προς τον τότε πρόεδρο των ΗΠΑ, όταν εκείνος του ζήτησε να του παραχωρήσει τη γη τους με αντάλλαγμα έναν καταυλισμό για να ζήσουν οι Ινδιάνοι. Ένα κείμενο ξεχωριστό, συναισθηματικά φορτισμένο και απόλυτα διαχρονικό, αφού τα θέματα που θέτει εξακολουθούν να μοιάζουν άλυτα: οι φυλετικές διακρίσεις, ο θρησκευτικός ρατσισμός, η έλλειψη σεβασμού προς τη διαφορετικότητα, η καταπάτηση παραδόσεων. Και όλα στο όνομα του —Δυτικού— Πολιτισμού.

Ξεκινώντας ανάποδα, πρέπει να πω ότι το «πείραμα» είχε ενδιαφέρον. Ήταν απόλυτα κατανοητό και πέρναγε στο κοινό, το οποίο καθόταν μέσα στο σκηνικό χώρο, περιμετρικά της σκηνής. Σε ένα σκηνικό χώρο λιτό, με τα λίγα σκηνικά αντικείμενα να λειτουργούν σημειολογικά: η τοποθέτηση ενός μικρού κάκτου συνόδεψε τη φράση «εδώ είναι Δύση», ενώ πάνω σε ένα μικρό χαλάκι που έμοιαζε ινδιάνικο κάθισε η Αλίκη για να διηγηθεί την ιστορία. Στο βάθος της σκηνής, μία οθόνη πρόβαλλε κάποια βίντεο διακόπτοντας τη δράση. Εικόνες από ορισμένες διαφημίσεις της Μπένετον που ουσιαστικά «έλεγαν» ότι όλοι μπορούμε να συνυπάρξουμε αρμονικά, λευκοί, μαύροι, κίτρινοι, κόκκινοι, και εικόνες-σχόλια από κάποιες ταινίες.

Οι αλλαγές σε σχέση με την περσινή εκδοχή της παράστασης ήταν πολλές. Ο διασπασμένος σε δύο μέρη χώρος ήταν τώρα ενιαίος, αφού η παράσταση μεταφέρθηκε μόνο στο ένα κομμάτι.

Τα πρόσωπα μειώθηκαν σε τρία, με βασική αλλαγή την έλλειψη του πενταμελούς «Χορού», οι εικόνες που προβάλλονταν με προτζέκτορα σε ένα τεράστιο πανί ανάμεσα από τους δύο χώρους δράσης περιορίστηκαν στην οθόνη τηλεόρασης, ενώ και το προ της παράστασης «εύρημα», με το αποκόμματα εφημερίδων που μπορούσαν να διαβάσουν οι θεατές ή να τους τα διαβάσουν μέλη της «Βιομηχανικής», επίσης είχε παραλειφθεί.

Ο σκηνοθέτης της παράστασης, Φάνης Δίπλας, είπε πως όλες αυτές οι αλλαγές έγιναν γιατί θεώρησε πως δεν λειτούργησαν, όπως περίμενε, και υπήρχε δυσκολία παρακολούθησης και κατανόησης από το κοινό. Προσωπικά θεωρώ έξυπνο το να μπορεί ένας σκηνοθέτης να βλέπει τη λάθη του και κυρίως να τα παραδέχεται και να ξαναδουλεύει πάνω σε αυτά.

Φραζίες οι μουσικές επιλογές που επένδυσαν την παράσταση, πολύ «αμερικάνικες» και έφερναν στο μυαλό τη σημερινή Αμερική. Εξαιρετικά ενδιαφέρον ήταν και το εύρημα της αρχής, όπου οι τρεις ηθοποιοί έπαιζαν το παιδικό παιχνίδι των μεταμορφώσεων, για να καταλήξει στην τελευταία μεταμόρφωση όπου η μικρή Φαίδρα μεταμόρφωσε την Αλίκη σε Ινδιάνο και της ζήτησε να της πει μια ιστορία, συνδέοντας με αυτό τον τρόπο το παιχνίδι με το μονόλογο. Η τρίτη της παρέας, Φωτεινή, ήταν το «αντίπαλο θέος», ο δυτικός «πολιτισμένος» άνθρωπος. Η Αλίκη Αβδελοπούλου που ερμήνευσε το μονόλογο, έχει εξαιρετική φωνή και κίνηση, ίσως όμως έπρεπε ορισμένα κομμάτια να τα αποδώσει με μεγαλύτερη δύναμη και ένταση.

Ο φωτισμός τέλος, ήταν στο μεγαλύτερο μέρος μη ρεχτικός: έντονος και ουδέτερος τόσο για τους ηθοποιούς όσο και θεατές που ήταν άλλωστε μέσα στο σκηνικό. Αυτό δημιουργούσε αποστασιοποίηση και ήταν δύσκολη έως ακατόρθωτη η ταύτιση και η συγκινησιακή φόρτιση, γεγονός τόσο θετικό όσο και αρνητικό. Δεν μπορούσες να μετέχεις συναισθηματικά, πράγμα που προκάλυψε κάποια

ενόχληση, υπήρχε όμως η δυνατότητα να το αντιμετωπίσεις λογικά και κριτικά. Ζήτημα επιλογής. Άλλωστε, ήταν φανερό ότι δεν υπήρχε η πρόθεση να μας συνεπάρει συναισθηματικά, αφού «εκτός από το φωτισμό» οι ηθοποιοί έπαιζαν με τα πραγματικά τους ονόματα, ενώ και το παιχνίδι των μεταμορφώσεων, συνέτεινε ακριβώς στην αίσθηση ότι είμαστε στο θέατρο.

Οι παραστάσεις έχουν ήδη ολοκληρωθεί και η «Βιομηχανική» έχει περάσει στην επόμενη φάση, αφού έχουν ξεκινήσει οι πρόβες για την παράσταση του «Αγαμέμνονα» που θα παρουσιαστεί στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Έτσι, ανανεώνουμε το ραντεβού με τη «Βιομηχανική» για το 2006.

Ξεφυλλίσουμε...

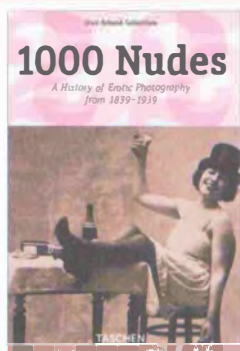

Δημήτρης Κάββουρας

Εύθετος χρόνος

Περί Τεχνών 2005

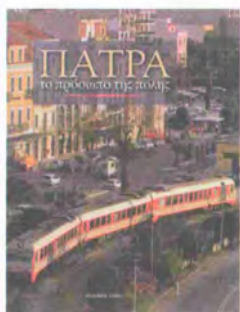
Η νέα ποιητική συλλογή του Δημήτρη Κάββουρα «Εύθετος χρόνος» κυκλοφόρησε πριν από λίγο καιρό από τις εκδόσεις «Περί Τεχνών». Στις σελίδες του βιβλίου ξεδιπλώνονται πέντε έργα που οφίνουν μια γεύση μελαγχολίας, ένα χαμόγελο και σκέψεις. Ο Δημήτρης Κάββουρας φιλοσοφεί τη ζωή μέσω από το πρίσμα της ποίησης με μελαγχολικά αισιόδοξη διάθεση, και το αποτέλεσμα είναι μοναδικό.

1000 Nudes. A history of erotic Photography from 1839-1939

Taschen 2005

Μέσα από χίλιες γυμνές φωτογραφίες αποτυπώνεται η ιστορία της ερωτικής φωτογραφίας μέχρι το 1939. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα φωτογραφικό λεύκωμα που δείχνει πώς ξεκίνησε η γυμνή φωτογραφία και πώς εξελίχθηκε σημαίνοντας πορόλληλο και τις κοινωνικές αλλαγές. Το βιβλίο περιλαμβάνει και κείμενα (σε τρεις γλώσσες) που κάνουν μία σύντομη περιδιάβαση στις τεχνικές, τις κατηγοριοποιήσεις και την κλλιτεχνική διάσταση των φωτογραφιών.

ΠΑΤΡΑ το πρόσωπο της πόλης

Τοπίο 2005

Ένα πολυτελές φωτογραφικό λεύκωμα με επίκεντρο την πόλη της Πάτρας μας κάνει να την δούμε με άλλο μάτι. Οι «κρυμμένες» ομορφιές μιας πόλης που κοιτάζουμε χωρίς πολλές φορές να βλέπουμε, μας αποκαλύπτουν ένα άλλο πρόσωπο της Πάτρας. Το λεύκωμα διανθίζεται με κείμενα σημαντικών ανθρώπων της Πάτρας, όπως της Ρέας Γαλανάκη, της Αθηνάς Κακούρη, του Διονύση Καροττά κ.ά.

Τι τύπος σαγήνης είστε; Η τέχνη της σαγήνης Robert Greene Εκδόσεις ΕΣΟΠΤΡΟΝ 2003

του Αργύρη Καραβούλια

Δεν χωρά ομφιβολία πως καθόλη τη διάρκεια της ιστορίας του ανθρώπου, κυρίαρχο στοιχείο για την επικράτηση σε όλα τα πεδία του κοινωνικού γίγνεσθαι αποτελούσε πάντα και συνεχίζει μέχρι σήμερα το ίδιο, η ικανότητα να ελίσασσαι, η διπλωματία και η τεχνική να πάρεις με το μέρος σου τον άλλο, να κερδίσεις τις εντυπώσεις, είτε αυτό αφορά τις επιδιώξεις για ανέλιξη στον κοινωνικό - πολιτικό χώρο, είτε απλά να ξέρεις να χρησιμοποιείς τα θέλητρά σου όποτε και όπου χρειαστεί.

Στο βιβλίο του ROBERT GREENE, Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΑΓΗΝΗΣ, συγγραφέας του ΔΥΝΑΜΗ ΟΙ 48 ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ, εκδόθεν επίσης από τις εκδόσεις Εσοπτρον, γίνεται μια διεξοδική αναφορά σε αυτά τα στοιχεία ακριβώς.

Την τέχνη να αρέσεις, να τραβάς την προσοχή, να μαγνητίζεις με την παρουσία σου, να θολώνεις τα νερά όπου χρειαστεί αν πρέπει εσύ να βγεις καθαρός, τον τρόπο να χρησιμοποιείς τους άλλους να αναδεικνύουν τα δικά σου ταλέντα, την διόγκωση της επιθυμίας των άλλων προς το πρόσωπό σου.

Όλο αυτά δοσμένα μέσω από δεκάδες ιστορικές αναφορές, που οι πρωταγωνιστές χρησιμοποίησαν την τέχνη της σαγήνης είτε εποφθολμίωντας μια θέση εξουσίας ή έστω μόνο να αποπλανήσουν την επικείμενη ερωμένη τους.

Άλλωστε εδώ βρίσκεται και το κύριο μέρος του έργου, οι πολυληθείς καταγραφές χρησιμοποίησης των σα-

γνευτικών τεχνικών από την ιστορία αλλά και μέσω από την λογοτεχνία, την θρησκεία και την μυθολογία, η εμπειριστατωμένη ανάλυση τους από τον συγγραφέα και η χρησιμοθηρική προσέγγιση αυτών των τεχνικών, και μια σημαντική σε όγκο και σπουδαιότητα παράθεση χωρίων από όλο το φάσμα της ανθρώπινης κουλτούρας, σχετικές με την σαγήνη και με ό,τι αυτή συνεπάγεται.

Μάθετε επίσης τι τύπος σαγήνης είστε, σειρήνο, ακόλαστος, ιδονικός εροστής, δανός, ονεπιτήδευτος, κοκέτης, γόης, χορισμοτικός ή σταρ.

Ψυχολογία και λογοτεχνία, ιστορία και ονθρωπολογία, μοκιοβελικές συνταγές και ομορολιστικές επιδιώξεις, πρακτικές ήσσονος ηθικότητας αλλά και έντιμες υπεκφυγές, ο τρόπος που μπορούν να λειτουργήσουν όλα αυτά με απώτερο στόχο την επιδίωξη των σκοπών σου, δίνεται με ένα γλαφυρό, τολημρό και έξοχο διδακτικό τρόπο.

Από την φράση του Ντιντερό, «οι σκέψεις μου είναι οι πόρνες μου», ως την σαγήνη που ασκούν το Μ.Μ.Ε., καλούμαστε όλοι να σαγηνεύσουμε ή να υποκύψουμε στην σαγήνη των άλλων, να παίξουμε με παιχνίδια τακτικής και να ονοπύξουμε στροπηγικές στο αμείλικτο τοπίο των συνναστροφών.

Αν μη τι άλλο ένα ενδιαφέρον βιβλίο, με ωραίες ιδέες και πλούτο ηγών.

«Θέλουμε να γυρίζονται περισσότερες ταινίες»

Καταπιάνεται με το φεστιβάλ των μικρομπαδών της Δράμας για περισσότερα από δεκαπέντε χρόνια. Εδώ και λίγους μήνες είναι παράλληλα και ο Σύμβουλος Κινηματογραφίας στο υπουργείο Πολιτισμού. Ως εκ τούτου, οι απόψεις και οι προτάσεις του για την ελληνική κινηματογραφική πολιτική έχουν ενδιαφέρον...

Συνέντευξη στον Γιάννη Καραμπήσο

Πόσα χρόνια είστε καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ Δράμας; Ποια ήταν η πορεία του θεσμού αυτό το χρονικό διάστημα;

Καλλιτεχνικός διευθυντής είμαι επτά χρόνια, αλλά άτυπα ασκώ αυτή την ιδιότητα πολλά περισσότερα χρόνια. Συγκεκριμένα, από το 1989 άρχισα να ασχολούμαι με τη διοργάνωση του Φεστιβάλ Δράμας. Είμαι υπαίτιος για τη διεθνοποίηση του φεστιβάλ και τη δημιουργία του θεσμού «Το Φεστιβάλ Δράμας ταξιδεύει». Το Φεστιβάλ Δράμας από ένα γεγονός περιφερειακής έγινε ένα γεγονός πανεθνικής και διεθνούς σημασίας. Αυτή τη στιγμή είναι ένα από τα σημαντικότερα διεθνή φεστιβάλ στον κόσμο και πριμοδοτείται από τους διεθνείς κινηματογραφικούς οργανισμούς, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου και το Συντονιστικό Όργανο των Ευρωπαϊκών Φεστιβάλ, και λειτουργεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξίσου σημαντικό είναι ότι το Φεστιβάλ Δράμας γεμίζει πλέον τις αίθουσες.

Ποια είναι η συνεισφορά του κράτους και του δήμου της

ΧΑΡΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος Κινηματογραφίας υπουργείου Πολιτισμού

Δράμας όλα αυτά τα χρόνια; Με την αλλαγή κυβέρνησης έχουν αλλάξει προς το χειρότερο κάποια πράγματα;

Από το 1989 έως σήμερα έχουν αλλάξει τρεις - τέσσερις κυβερνήσεις και κόμματα. Η υποστήριξη προς το θεσμό ήταν αμέριστη και από τα δύο κυβερνώντα κόμματα. Είναι σημαντικό ότι και εδώ στην τοπική κοινωνία τηρήθηκε ένα πολιτικό μορατόριουμ ανάμεσα στα κόμματα και τις παρατάξεις του δήμου. Η χρηματοδότηση από το Δήμο της Δράμας και από το Υπουργείο Πολιτισμού ξεκίνησε από το 1996 όταν υπογράφηκε η δεκαετής προγραμματική σύμβαση η οποία λήγει σε λίγο και βρισκόμαστε ενόψει ανανεώσεως και αναβαθμίσεως. Να δούμε και τι μορφή θα πάρει.

Ποιο είναι το κόστος του φεστιβάλ;

Είναι κοντά στα 600.000 ευρώ. Νομίζω ότι κάπου εκεί πρέπει να βάλουμε ένα πλαφόν, αφού είναι ένα λογικό ποσό για ένα διεθνές φεστιβάλ.

Δεν θεωρείται άρα ότι υπάρχει ένα πρόσθετο εμπόδιο λόγω της δύσκολης οικονομικής περιόδου που διανύουμε; Καθόλου.

Εδώ και λίγο καιρό αναλάβατε και έναν άλλο ρόλο, αυτού του Συμβούλου Κινηματογραφίας. Θα θέλατε να μας πείτε καταρχάς ποια είναι τα καθήκοντα του Συμβούλου Κινηματογραφίας;

Έχει τη συνολική ευθύνη χάραξης της κινηματογραφικής πολιτικής για την παραγωγή και διακίνηση των ταινιών, ακόμα και για την κινηματογραφική εκπαίδευση. Είναι ειδικός σύμβουλος παρά τον υπουργό που είναι ο καθ' ύλη αρμόδιος για τον κινηματογράφο. Στόχος μου είναι να ενοποιηθούν όλες οι διάσπαρτες δραστηριότητες και δράσεις στον κινηματογραφικό χώρο και να δημι-

ουργηθούν κάποιοι μηχανισμοί που να βοηθήσουν την αναπτυξιακή διάσταση του κινηματογράφου, γιατί όπως ξέρετε κάναμε εξαγγελίες για αναστυζιακά και φορολογικά κίνητρα

Στόχος μου είναι επίσης να ενοποιήσω το Filmcenter του Ε.Κ.Κ. με το Δίκτυο Δημοτικών Κινηματογράφων, που μπορεί να βοηθήσει δραστικά τη διακίνηση της ελληνικής ταινίας. Επίσης σε λίγο θα ξεκινήσει η δράση «Ο Κινηματογράφος στο σχολείο», που θα παρέχεται από ειδικούς εκπαιδευτές του υπουργείου. Ο σκοπός είναι οι εκπαιδευτές να διδάξουν και τους καθηγητές για να μπορέσουν και εκείνοι να συμβάλουν από την πλευρά τους.

Πώς βλέπετε την πορεία του ελληνικού κινηματογράφου; Πρόσφατα το περιοδικό Highlights πραγματοποίησε μια ημερίδα με τίτλο «Κρίση και Προοπτικές του Ελληνικού Κινηματογράφου» όπου παραβρέθηκαν ο κ. Βαλτινός, η κ. Μουζάκη, ο κ. Μαζωμένος κ.ά...

Είχε συμπέσει εκείνη η ημερίδα με μια όχι τόσο καλή στιγμή για τον ελληνικό κινηματογράφο. Αν το δει κανείς τώρα, θα σχηματίσει εντελώς διαφορετική εντύπωση. Ο Πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος ανέλαβαν ένα Ε.Κ.Κ. φορτωμένο με τόσες πολλές παραγωγές που μετά από δύο-τρία χρόνια θα ασκήσουν δική τους κινηματογραφική πολιτική, αν δεν κάνουν κάτι άλλο. Το κάτι άλλο δεν σημαίνει ότι σταματάει η επιδότηση, ούτε ότι μειώνεται.

Οι επιχορηγήσεις θα συνεχίζουν να παρέχονται προς τον ελληνικό κινηματογράφο, αλλά θα δώσουμε διάσταση περισσότερο αναπτυξιακή. Θα επιδιώξουμε την είσοδο και άλλων πόρων με πρώτιστο στόχο τη διεύρυνση

της παραγωγικής βάσης.

Είστε ευχαριστημένοι από το Τμήμα Κινηματογράφου που συστάθηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;

Νομίζω ότι βρίσκεται σε πάρα πολύ καλό δρόμο. Μένει να ολοκληρωθεί η υλικοτεχνική και η κτηριακή υποδομή. Το κτήριο υπάρχει αλλά χρειάζεται τις κατάλληλες μετατροπές για να χρησιμοποιηθεί. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός από καθηγητές που δουλεύει στο τμήμα του κινηματογράφου, ενώ η κατεύθυνσή του είναι εξίσου θεωρητική και πρακτική.

Είναι σωστό κατά τη γνώμη σας η εισαγωγή στο Τμήμα Κινηματογράφου (4ο τμήμα της Σχολής Καλών Τεχνών) να γίνεται μόνο με πανελλήνιες εξετάσεις; Υπάρχει η πρόβλεψη να μπορούν να μπουν με κατατακτήριες οι απόφοιτοι ιδιωτικών σχολών κινηματογράφου ή Ι.Ε.Κ.;

Θεωρώ πως ένας ανάλογος προβληματισμός υπάρχει και από την κ. Καπίτογλου και αρκετούς καθηγητές. Θα πρέπει να γίνει μια διορθωτική κίνηση που θα προσθέτει

στη διαδικασία εισαγωγής ειδικά μαθήματα, όπως γίνεται και με τα υπόλοιπα τμήματα της Σχολής Καλών Τεχνών. Στην Ακαδημία Τεχνών όμως, που θα έχει και Τμήμα Κινηματογράφου, η εισαγωγή δεν θα γίνεται με πανελλήνιες.

«Στόχος μου είναι να ενοποιήσω το Filmcenter του Ε.Κ.Κ. με το Δίκτυο Δημοσικών Κινηματογράφων...»

Ποια η γνώμη σας για το ψηφιακό βίντεο; Σκέφτεστε να δημιουργήσετε ένα τμήμα στο Φεστιβάλ Δράμας που να δέχεται ταινίες κατευθείαν σε βίντεο ή DVD ;

Νομίζω ότι θα πρέπει να ενταχθεί στο Φεστιβάλ της Δράμας ένα τμήμα βίντεο όπου θα μπορούν να φέρνουν τις ταινίες τους και όσοι

γυρίζουν σε βίντεο και δεν έχουν τη δυνατότητα να κάνουν μεταφορά σε φιλμ. Υπάρχουν πάντως πολλοί χώροι υποδοχής και έκθεσης του βίντεο. Του φιλμ όμως μόνο εδώ υπάρχει.

Πώς αντιμετωπίζετε τις ανεξάρτητες ταινίες, όσες δεν είναι παραγωγές του ΕΚΚ και της ΕΡΤ;

Αντιμετωπίζουμε όλες ανεξαιρέτως τις ταινίες ισότιμα και αυτό προσπαθούμε να επισημάνουμε και στην εκάστοτε κριτική επιτροπή. Είναι ενδεικτικό ότι στο

«Το πρόγραμμα της Πάτρας - Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2006 είναι πολύ ενδιαφέρον... Αυτό που μου λείπει εμένα είναι η σύνδεση με το άγνωστο παρελθόν της Πάτρας το οποίο είναι σπουδαίο. Ας πούμε, ο μεσαιώνας στη Πάτρα είναι εξαιρετικά πλούσιος και κοσμοπολίτικος. Ήταν μια καλή αφορμή η Πολιτιστική Πρωτεύουσα να γίνουν ταινίες, να γραφτούν βιβλία για προσωπικότητες και ιστορικά γεγονότα, να ρίξουμε μια ματιά σε αυτό το πλούσιο παρελθόν...»

Διεθνές, εφέτος, υπάρχει και μια ανεξάρτητη παραγωγή και δεν είναι η πρώτη φορά.

Έχει νόημα να στείλει κάποιος ντοκιμαντέρ στο Φεστιβάλ Δράμας; Φέτος δεν είχαμε κανένα ντοκιμαντέρ και πέρυσι από τα δύο που είχαμε κανένα δεν κρίθηκε άξιο να πάρει βραβείο.

Ασφαλώς και έχει νόημα. Μας έχει απασχολήσει το ζήτημα και μετά το φεστιβάλ σκοπεύουμε να κάνουμε κάτι γι' αυτό. Άλλωστε νομίζω ότι το βραβείο του φεστιβάλ και η συμμετοχή για τα κροτικά βραβεία είναι ήδη ένα σημαντικό κίνητρο.

Όταν λέτε αναπτυξιακή πολιτική εννοείτε με αυτό και την προσαρμογή των ταινιών προς εμπορικότερες κατευθύνσεις;

Εννοώ μόνο την παραγωγή περισσότερων ταινιών. Αν βέβαια μια ταινία συνδυάζει ποιότητα και την αποδοχή του κοινού είναι ό,τι καλύτερο.

Πείτε μας δυο λόγια και για την Πάτρα και για το πόσο κοντινή είναι η σχέση σας με αυτή. Θα είναι και Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2006...

Πολύ κοντινή. Απλά τον τελευταίο καιρό δεν μπορώ να ηγηθώ σχεδόν κάθε βδομάδα όπως στο πρόσφατο παρελθόν. Η πολιτιστική πρωτεύουσα ήταν ένα μεγάλο

στοίχημο για την Πάτρα και ήμουν από τους πρώτους ανθρώπους που όταν άκουσα ότι η Ελλάδα θα φιλοξενήσει την πολιτιστική πρωτεύουσα πήγα στο Δήμο και είπα πως η Πάτρα πρέπει να είναι αυτή που θα αναλάβει την οργάνωσή της. Κατά την προσωπική μου άποψη θα γίνει μια κοινή Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Επειδή όμως υπήρξε μια σημαντική καθυστέρηση κατά την εκκίνηση εμπόδιζε την προσπάθεια να γίνει όσο δυναμική μπορούσε και να πετύχει να οφθαίσει πίσω δομές και υποδομές.

Το πρόγραμμα που ανακοινώνεται κατά καιρούς είναι πολύ ενδιαφέρον και μερικές από τις δράσεις είναι ρηξικέλευθες. Αυτό που μου λείπει εμένα είναι η σύνδεση με το άγνωστο παρελθόν της Πάτρας. Ας πούμε, ο μεσαιώνας στη Πάτρα είναι εξαιρετικά πλούσιος και κοσμοπολίτικος. Ήταν μια καλή αφορμή η Πολιτιστική Πρωτεύουσα να γίνουν ταινίες, να γραφτούν βιβλία για προσωπικότητες και ιστορικά γεγονότα, να ρίξουμε μια ματιά σε αυτό το πλούσιο παρελθόν. Είναι επίσης από τις λίγες πόλεις που έχει θάλασσα αλλά της έχει γυρίσει την πλάτη. Δεν μπορείς να κάνεις parking δίπλα στη θάλασσα. Τέλος θα πρέπει να γίνει μια προσπάθεια να σωθούν οι κινηματογράφοι.

Εξοικείωση με τη «λόγια» μουσική

Ημέρες Σύγχρονης Μουσικής από το Δημοτικό Ωδείο Πατρών

του Ευθύμιου Γεννάτου (*)

Για μια ακόμη χρονιά το Δημοτικό Ωδείο Πατρών διοργάνωσε τον κύκλο «Ημέρες Σύγχρονης Μουσικής» ο οποίος διήρκεσε από τις 3 έως τις 26 Σεπτεμβρίου και έλαβε χώρα στο Συνεδριακό Κέντρο του ΑΤΕΙ Πατρών.

Μια σημαντική αναμφίβολα διοργάνωση για τα ελληνικά δεδομένα, που σκοπό έχει να εξοικειώσει το κοινό με τα έργα της «λόγιας» σύγχρονης μουσικής αλλά και να προβάλει τις δημιουργικές προσπάθειες νέων Ελλήνων συνθετών.

Τα Workshops που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 4/9 έδωσαν την ευκαιρία σε δέκα νέους συνθέτες να καταθέσουν το δημιουργικό τους κάματο ενώπιον του κοινού αλλά και μιας επιτροπής αποτελούμενης από τους συνθέτες Θόδωρο Αντωνίου (ο οποίος διύθινε και τα έργα), Ιωσήφ Παπαδάτο, Χάρη Ξανθουδάκη, Γεράσιμο Βουταϊνά και Λεόντιο Χατζηλεοντιάδη.

Δυστυχώς δεν μπορέσαμε να παρακολουθήσουμε τη συναυλία της 3/9 οπότε θα αναφερθούμε μόνο στα έργα που ακούστηκαν στις 4/9. Η βραδιά ξεκίνησε με το έργο «θρηνώδια» του Μιχάλη Ανδρόνικου. Ένα έργο με τονικές, κατά βάση, αναφορές το οποίο, ενώ παρουσίαζε κατά στιγμές ενδιαφέρουσες ιδέες, έχασε μεγάλο μέρος της πειθούς του εξ' αιτίας της τάσης του συνθέτη να παραθέτει ένα κολάζ επιρροών και ένα συμπίλημα διαφορετικών

συνθετικών τάσεων. Η ιδέα του επίσης να εκφέρονται λέξεις όπως «θρήνος» και «οδυρμός» κατά τη διάρκεια του έργου, από το μαέστρο και το φαγκοτίστα, δεν φάνηκε πειστικά ενταγμένη στο όλο σύνολο και λειτουργήσει, κατά τη γνώμη μας, μάλλον αποτρεπτικά στην επιδιωκόμενη συναισθηματική φόρτιση των ακροατών.

Το επόμενο έργο, «Κουαρτέτο Εγχόρων αρ.3» του Σπύρου Δεληγιαννόπουλου παρουσίασε μια υπερβολική χρήση τετριμμένων εφφέ εγχόρων (glissandi διαφόρων ειδών, pizzicati, χτύπημα στο σώμα των οργάνων με το χέρι, κ.ά.) που αποδυνάμωσαν τις, κατά στιγμές, καλές ιδέες και υποδήλωσαν μια κάποια αμηχανία στην εξέλιξη του έργου. Οι αρκετές παύσεις του έργου—που σε ορισμένα σημεία ήταν σωστά ενταγμένες στην πλοκή— δεν φάνηκαν να βοηθούν στην ανατροπή των παραπάνω εντυπώσεων.

Στη συνέχεια ακούστηκε το έργο «Anima» του νεαρού συνθέτη—21 ετών— Δημήτρη Οικονόμου. Ένα έργο με καλή επεξεργασία και ανάπτυξη του υλικού, εσωστρεφές, με κατάλληλα υπολογισμένες κορυφώσεις και κυρίως με σωστή ισορροπία του διανοητικού-τεχνικού και συναισθηματικού στοιχείου. Έργο που φανέρωσε ένα αρκετά αξιόλογο συνθετικό τάλαντο.

Ακολούθησε το «Quartet» του συνθέτη Γιώργου Βενεταάνου στο οποίο διακρίναμε μια καλή αφομοίωση της σύγχρονης μουσικής γλώσσας και την κατάκτηση μιας στέρερης τεχνικής. Το δεύτερο και καταληκτικό μέρος του έργου ήταν και το πιο ενδιαφέρον.

Τελευταίο έργο της συναυλίας ήταν το «Reflections d'une trajectoire sans but» του Γιώργου Βασιλαντωνάκη. Το εκτενέστερο, από χρονικής άποψης, συνθετικό πόνημα της βραδιάς ήταν το ωριμότερο, κατά την άποψή μας, έργο που ακούσαμε. Μεστό συνθετικών νοημάτων, με σωστή χρήση τόσο της συνθετικής όσο και της ενορχηστρωτικής τεχνικής, ο συνθέτης κατάφερε να αποδώσει το δημιουργικό του όραμα, χωρίς να πέ-

σει στη παγίδα της εξεζήτησης και της κακώς εννοούμενης πρωτοτυπίας. Υιοθετώντας με τρόπο εκλεκτικό επιρροές από την πάσαι ποτέ «πρωτοποριακή» μουσική μας έδωσε το προσωπικό του μουσικό στίγμα με πειστικό τρόπο. Το συγκεκριμένο έργο ήταν και αυτό που απέσπασε το βραβείο που απένειμε η κριτική επιτροπή. Οι ερμηνείες των έργων από μέλη της Ορχήστρας Πατρών με τη συνδρομή σολίστ πνευστών, κρουστών και πιάνου (όπου τα έργα το απαιτούσαν) και τη διεύθυνση του Θ. Αντωνίου ήταν αναμενόμενα υψηλά επιπέδου.

Η επόμενη συναυλία την οποία παρακολουθήσαμε ήταν αυτή της 17/9 με τίτλο «Ιστορία του Ματιού» μια multimedia τριλογία του Γιώργου Μουλουδάκη και του Studio 19 (Β. Κουντούρης και Κ. Μπάκος).

Η συνάντηση σε μουσικό και εικαστικό επίπεδο ενός κλασικού σολίστ κιθάρας με την οπτική και ηχητική εγκατάσταση του Studio 19, υπήρξε ενδιαφέρουσα και ως πρόταση πειραματισμού αλλά και ως καλλιτεχνικό αποτέλεσμα.

Στο πρώτο μέρος (Διαμέρισμα) οι καθημερινές εικόνες ενός διαμερίσματος, όπως τις αντιλαμβάνεται ένα μικρό παιδί, σε συνδυασμό με ένα ηλεκτρονικά επεξεργασμένο ηχητικό περιβάλλον που προσομοιάζει αυτό του σπιτιού, πλαισιώνονται από την εξαιρετική μουσική του Νίκου Κυπουργού. Στο δεύτερο μέρος (Πόλη), το «μάτι» διατρέχει την πόλη και μέσα από σουρεαλιστικές—πολλές φορές— εικόνες και με ενδιαφέρον μοντάζ, δίνει μια εναλλακτική οπτική του χώρου που βιώνουμε καθημερινά. Η υψηλού επιπέδου μουσική επένδυση έφερε τη σφραγίδα του Γιώργου Κουμμεντάκη.

Και στις δύο πρώτες ενότητες η μουσική ήταν, κατά την γνώμη μας, ανώτερη από το εικαστικό μέρος και υπερκέρασε πολλές φορές την εικόνα. Υπήρξαν αξιοσημείωτες στιγμές (όπως οι φαινομενικά τυχαίοι ήχοι από σταγόνες και άλλες πηγές που μετατρέπονταν σε ένα

πρώτης τάξεως μουσικό μετρονόμο) και ορισμένα ποιητικά πλάνα, αλλά, παρ' όλα αυτά, η μουσική έδινε την αίσθηση ότι μπορούσε να σταθεί από μόνη της χωρίς την διασπαστική —κατά στιγμές— εικόνα.

Το τρίτο και τελευταίο μέρος (Ιηπόκαμπος), σε μουσική επένδυση του ίδιου του Γ. Μουλουδάκη, ήταν αυτό που δικαίωσε στο μεγαλύτερο βαθμό τον προσδιορισμό «multimedia» δημιουργία. Εξαιρετικό από σκηνοθετικής απόψεως, με ψηφιακά επεξεργασμένα πλάνα, ένα καταγιστικό μοντάζ εικόνων σε συνδυασμό με διάφορους ήχους, οι οποίοι παράλληλα με τη ζωντανή μουσική πρότειναν ένα πολυφωνικό περιβάλλον που εναλλασσόταν με εικόνες εκστατικής ηρεμίας από τις σχεδόν χορευτικές κινήσεις των ιηπόκαμπων. Η μουσική ξέφυγε από τις μπαρόκ και μινιμαλιστικές διαθέσεις των δύο πρώτων μερών, και πρότεινε ένα μείγμα ηλεκτρονικής και ροκ μουσικής που ήταν απολύτως ταιριαστό με την όλη σύλληψη. Αν ήταν λίγο πιο σύντομο σε διάρκεια —είχαμε την αίσθηση ότι πλατείζε ορισμένες στιγμές— ίσως να ήταν ακόμη πιο επιδραστικό. Ο Μουλουδάκης ερμήνευσε εξαιρετικά το απαιτητικό, από πολλές απόψεις, μουσικό μέρος και μαζί με τους συνεργάτες του εισέπραξαν το θερμό χειροκρότημα του πολυπληθούς κοινού.

Η συναυλία της 20/9 ήταν αφιερωμένη στο σπουδαίο Ιταλό συνθέτη του 20ου αιώνα, Λουίτζι Νταλαπικόλα (Luigi Dallapiccola). Ο Νταλαπικόλα υπήρξε από τους πρώτους Ιταλούς συνθέτες —ίσως και ο πρώτος— που υιοθέτησε στα έργα του το δωδεκάφθογγο σύστημα. Αυτό δεν τον εμπόδισε να δημιουργήσει το δικό του προσωπικό συνθετικό ύφος το οποίο φέρει την επίδραση των Ιταλών μαόριγιαλιτών, και της Σχολής της Βιέννης (ιδίως του Βέμπερν), συνδυασμένα με ένα έντονο λυρισμό. Τα έργα ερμήνευσε το σύνολο Contemporaryensemble υπό τη διεύθυνση του Mauro Ceccanti ο οποίος είναι και ο ιδρυτής του συνόλου.

Εναρκτήριο έργο της βραδιάς ήταν το «Due Liriche di Anacreonte» για σοπράνο και σύνολο δωματίου. Η ερμηνεία ήταν σε γενικές γραμμές καλή με τη σοπράνο Alda Caiello να αποδίδει το ιδιαίτερο απαιτητικό μέρος με τονική και τεχνική αστάθεια στην αρχή, ενώ στη συνέχεια βελτιώθηκε αρκετά, με καλύτερη διαφραγματική αναπνοή και εκφορά. Στο επόμενο έργο «Ciaccona, Intermezzo e Adagio» για σόλο τσέλο, παράλληλα με το χαρακτηριστικό ύφος του συνθέτη υπήρχαν μνήμες από τις σουίτες για τσέλο του Bach, αρκετές πολυφωνικές νύξεις, καθώς και εκμετάλλευση των ακραίων πηχτικών περιοχών του οργάνου. Σολίστας ο Vittorio Ceccanti.

Το έργο που ακολούθησε —«Tartiniana Seconda» για βιολί και πιάνο— ήταν όπως δηλώνει και ο τίτλος του, εμπνευσμένο από ένα θέμα του Ιταλού συνθέτη G. Tartini (1692-1770). Το έργο αυτό, μια γοπητική μείξη της προσωπικής του γλώσσας με το αντιστικτικό ύφος και τις φόρμες του μπαρόκ, ήταν ένα από τα απολαυστικότερα της βραδιάς. Πολύ καλή η ερμηνεία του βιολιστή Duccio Ceccanti ενώ ο πιανίστας Roberto Prosseda παρείχε

ικανοποιητική συνοδεία και σωστή αντιστικτική υποστήριξη.

Ο ίδιος πιανίστας ερμήνευσε και το έργο «Quaderno Musicale Di AnnaLibera» για σόλο πιάνο. Η ερμηνεία του αν και επαρκής τεχνικά, ήταν ωστόσο μάλλον επιφανειακή.

Καταληκτικό έργο της βραδιάς το «Diverimento in quattro esercizi su poesie del XIII secolo» για σοπράνο και σύνολο μουσικής δωματίου. Γοπητικότερο έργο στο οποίο διαφαίνεται όχι μόνο η εξαιρετική αφομοίωση παλαιότερων μουσικών μορφών, αλλά και η δημιουργική συνδιαλλαγή τους με τη μουσική του 20ου αιώνα έτσι όπως ένας πραγματικά προικισμένος συνθέτης μπορεί να επιτύχει. Η ερμηνεία του Contemporaryensemble υπό τη διεύθυνση του Mauro Ceccanti και της σοπράνο Alda Caiello ήταν αξιοπρεπώς διεκπεραιωτική.

Στις 23/9 παρακολουθήσαμε τη συναυλία του Κουαρτέτου Πατρών (Γιάννης Μαυρίδης-βιολί, Σέρικ Σιρλιμπάεβ-βιολί, Ρόμπερτ Σμαγκούλοβ-βιόλα, Φλορίν Γκαουρεάνου-τσέλο) αφιερωμένη σε δύο από τους σημαντικότερους συνθέτες του 20ου αιώνα και θεμελιωτές (μαζί με τον δάσκαλό τους Α. Σάινμπεργκ) του δωδεκαφθογγισμού: Άντον Βέμπερν (Anton Webern 1883-1945) και Άλμπαν Μπέργκ (Alban Berg 1885-1935). Τα έργα που ακούστηκαν ήταν το Κουαρτέτο Εγχόρδων op.3(1910) και η Λυρική Σουίτα για Κουαρτέτο Εγχόρδων(1926) του Alban Berg, το Κουαρτέτο Εγχόρδων op.28(1936-8) και το Κουαρτέτο Εγχόρδων(1905) του Anton Webern.

Μουσική που απαιτεί μεγάλη πνευματική συγκέντρωση, κατανόηση της δομής του μουσικού κειμένου και (ιδιαιτέρως στον Webern) προσοχή στις εσωτερικές σχέσεις των συμμετρικών δομών. Στοιχεία τα οποία φάνηκαν στις πολύ καλές ερμηνείες που πρότειναν οι μουσικοί του συνόλου. Αξιοθαύμαστη ήταν και η αίσθηση της ενότητας και συνέχειας της μουσικής σε έργα όπως το Κουαρτέτο Εγχόρδων op.28 του Anton του Webern στο οποίο οι πολλές πύσεις εύκολα μπορεί να οδηγήσουν σε ερμηνείες αποσπασματικές και δίχως καλή ροή. Η καλή επικοινωνία μεταξύ του συνόλου διαφάνηκε σε όλα σχεδόν τα έργα, με αποκορύφωμα το τελευταίο του προγράμματος, Κουαρτέτο Εγχόρδων(1905) του Anton Webern, το οποίο ήταν σαφές ότι απόλαυσαν στο μεγαλύτερο βαθμό και οι ίδιοι οι μουσικοί, προσφέροντάς μας μια συναρπαστική ερμηνεία.

Τη Δευτέρα 26/9 πραγματοποιήθηκε και η τελευταία συναυλία του κύκλου με το ντεμπούτο της άρτι ιδρυθείσας «Χορωδίας Δωματίου» του Δημοτικού ωδείου Πατρών με σολίστ τη σοπράνο Μίνα Πολυχρόνου και διευθυντή χορωδίας τον Αγαθάγγελο Γεωργακάτο. Συνόδευσαν οι πιανίστες Σπύρος Τσελέντης και Ανδρέας Ζαφειρόπουλος. Η ερμηνεία της Μ. Πολυχρόνου ήταν συμπληρωτική και τονικά σωστή. Με λίγο καλύτερη τεχνική στήριξη και τοποθέτηση της φωνής, θα είχε ίσως ένα αποδοτικότερο νίβρατο και περισσότερες αρμονικές. Πάντως επέδειξε ένα πολύ καλό επίπεδο που αναμφίβολα θα θέλαμε να ξανακούσουμε.

Το στοιχείο που μας εντυπωσίασε ήταν η πολύ καλή απόδοση των έργων από το νέο χορωδιακό σχήμα της πόλης μας. Παρά το εμφανές, και δικαιολογημένο, άγχος της επίσημης πρώτης, οι μονωδοί επέδειξαν ικανοποιητική τεχνική και στιλιστική επάρκεια, καλή επικοινωνία μεταξύ τους και σωστό συντονισμό με το διευθυντή της χορωδίας. Ο Αγαθάγγελος Γεωργακάτος προετοίμασε και διηύθυνε πολύ καλά το σύνολο και το τελικό αποτέλεσμα δικαίωσε σε μεγάλο βαθμό τις προσδοκίες όλων. Παρά τις όποιες μικρές –και φυσιολογικές για την αρχή– στέλειες, τα περιθώρια μελλοντικής εξέλιξης της χορωδίας φαίνεται να είναι ιδιαίτερω αξιόλογα.

Ήταν νομίζουμε καιρός να αποκτήσει η Πάτρα ένα ουσιαστικά επαγγελματικό, από όλες τις απόψεις, ανάλογο σχήμα το οποίο πρέπει να υποστηριχθεί και οικονομικά και καλλιτεχνικά, ώστε να έχει μια μακροπρόθεσμη προοπτική συνεισφοράς στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της πόλης. Αξιόλογο δυναμικό υπάρχει, μένει όλοι οι άμεσα υπεύθυνοι(;) φορείς να φροντίσουν να μην έχει και αυτό το μουσικό σύνολο την αβέβαιη πορεία της Ορχήστρας Πατρών.

🎹 Ο Ευθύμιος Γεννάτος είναι καθηγητής πιάνου και ανωτέρων θεωρητικών της μουσικής. Έχει βραβευθεί ως πιανίστας από την Ακαδημία Αθηνών(2000) και είναι μέλος της Eurorean Piano Teachers Association (EPTA-Hellas).

Διόσκει στη Β/θμια Εκπαίδευση, στο ωδείο «Φ. Νάκας» Πατρών και στο Δημοτικό Ωδείο Ρίου.

Γραφτείτε συνδρομητές στο ΔΟΝΤΙ και κερδίστε!

Για τους συνδρομητές

Δύο βιβλία για τον κινηματογράφο
δωρό από τις εκδόσεις
«Αιγόκερως»!

Δωρεάν στο χώρο σας τα βιβλία και τα αφιερώματα που εκδίδονται από το «Δ».

Δωρεάν είσοδος στις εκδηλώσεις που διοργανώνει το περιοδικό.

Για τις ατομικές επιχειρήσεις, η εγγραφή της συνδρομής ισσοδυναμεί με **έκπτωση 15%** στις διαφημιστικές καταχωρήσεις στο «Δ».

Είδη συνδρομής

- Απλή / Ελλάδα: 40 ευρώ
- Οργανισμοί, Σχολεία, Βιβλιοθήκες: 60 ευρώ
- Εταιρείες Δημοσίου - Α.Ε.: 80 ευρώ
- Ευρώπη - Κύπρος - Τουρκία: 70 ευρώ
- Λοιπές χώρες: 100 ευρώ

Γραφτείτε συνδρομητής με ένα τηλεφώνημα στο 2610 323060 (Δευτέρα - Παρασκευή 09.00 - 16.00) ή στείλτε mail στο info@todonti.gr κι εμείς θα επικοινωνήσουμε μαζί σας.

Κείμενα: Γιάννης Μουγγολιάς

WOODY ALLEN & JAZZ (KINDUSTRIA)

Ο πολυσαχιδής Woody Allen και η τζαζ είναι δύο έννοιες που η μια συμπληρώνει την άλλη. Η αμφίδρομη αυτή αχέα εξασφαλίζεται, εκτός από τη λατρεία που ο Αμερικανός σκηνοθέτης έχει στο είδος και από τον τρόπο που ο ίδιος παίζει τζαζ, έχοντας συστήσει ένα ιδιαίτερα δεμένο σχήμα με το οποίο ανατρέχουν στο παρελθόν και στα χρυσά χρόνια της κλασικής swing και περνάνε πολύ καλά, ίσως καλύτερα από τους ακροατές τους. Σύντομα μάλιστα θα νιώσουμε τον αέρα τους αφού στις 30 Δεκεμβρίου ο Woody Allen και η παρέα του θα βρεθούν στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών για μια μοναδική συναυλία.

Στην εκπληκτική πάντως έκδοση «Woody Allen & Jazz» κάνουνε ένα αποκαλυπτικό focus στη σχέση αυτή μέσω της σπουδαίας δουλειάς του Oscar Font με τίτλο «Το πάθος της ιδιοφυΐας». Ένα υπέροχο βιβλίο εκατό σελίδων με πλείστα στοιχεία, πληροφορίες, φωτογραφικό υλικό, ένα μικρό κομψοτέχνημα για τη χρυσή εποχή της τζαζ και σουίνγκ, τις ρίζες και το παρελθόν της μουσικής του 20ου αιώνα, για τον Woody Allen, τον κλαρινετίστα από τον Μπρούκλιν, για τον Eddy Davis και τις ragtime μπάντες της Νέας Ορλεάνης. Το εντυπωσιακό ένθετο του CD εστιάζει στο ρόλο της τζαζ στις ταινίες του Woody Allen και βεβαίως στα υπέροχα σάουντρακ, όπου επιλέγει υπέροχες τζαζ συνθέσεις ως αναπόσπαστο στοιχείο της κινηματογραφικής του οπτικής. Ανάλογα δομημένο και το υπέροχο CD όπου μας ταξιδεύει στις μουσικές ταινιών του Άλλεν ακολουθώντας

μία επεξηγηματική πορεία του ρόλου της τζαζ στο διεισδυτικό σινεμά του κορυφαίου σκηνοθέτη. Ανιχνεύοντας τα πρώτα βήματα του είδους, περνώντας από τις θρυλικές εποχές που η τζαζ κυριαρχούσε στα ραδιοφωνικά προγράμματα — δεν είναι τυχαία άλλωστε η ύπαρξη του φιλμ του «Μέρες ραδιοφώνου»— και φθάνοντας στις πολύπλοκες εκλεκτικές συγγένειες και επιρροές που το πάθος του για την τζαζ είχε στα σάουντρακ των ταινιών του.

Ένα οδοιπορικό στην τζαζ, ένα υποδειγματικό μάθημα της τζαζ για όλους μας μέσα από τις εξαιρετικές συνθέσεις του Duke Ellington, του Frank Sinatra και της ορχήστρας του Tommy Dorsey, του Benny Goodman και της ορχήστρας του, του Count Basie και της ορχήστρας του, του Sidney Bechet, του Fats Waller, της George Lewis Ragtime Jazz Band, του Johnny Dodds, της Jimmy Noone's Apex Club Orchestra. Μερικά από τα κομμάτια αυτά ακούγονται στις πασίγνωστες ταινίες του, καθένα όμως από τα δεκατέσσερα tracks αποτελεί συστατικό ανσπόσπαστο, πινελιά καθοριστική του μεγάλου τζάζμαν σκηνοθέτη.

Καλή ανάγνωση και καλή ακρόαση!

CHARLIE HADEN & LIBERATION MUSIC ORCHESTRA NOT IN OUR NAME (UNIVERSAL)

Τριάντα έξι χρόνια μετά τα αιτήματα παραμένουν τα ίδια και η διαμαρτυρία για την πολιτική κατάσταση του σήμερα κινητοποιεί το θρυλικό κοντραμπασίστα και συνθέτη Charlie Haden να ζητήσει από την πιανίστα Carla Bley να βγάλει από το αραχνιασμένο μπασούλο της το πανό που η ίδια είχε κεντήσει εν έτει 1969 κάνοντάς το παντιέρα των τότε μνημάτων τους. 1969: Η χρονιά που είχε κυκλοφορήσει το δισκογραφικό ντεμπούτο της Liberation Music Orchestra, μιας εκρηκτικής μπάντας της τζαζ και στάθηκε ένας από τους πλέον επιδραστικούς δίσκους της εποχής για την πορεία της τζαζ και τη free jazz.

2005: Με αφορμή την ανάγκη για καταγγελία του Τζορτζ Μπους και της πολεμοχαρής αμερικανικής πολιτικής, το εγχείρημα επαναλαμβάνεται. Μπορεί να λείπει η εκρηκτικότητα και ο ενθουσιασμός της πρώτης εκείνης σύστασης, ωστόσο η ωριμότητα, ο πλαουραλισμός των ιδεών, τα υψηλά γούστα, ο λυρισμός και η ευαισθησία δονούν το αριστουργηματικό «Not in our name». Δώδεκα κορυφαία ονόματα της σύγχρονης τζαζ, συμπεριλαμβανομένων των Haden και Bley, συγκλίνουν τις ανησυχίες και τις δημιουργικές αναζητήσεις

cd

τους σε έναν ελεγειακό και γεμάτο ψυχή δίσκο, συνεισφέρουν τις αναμφισβήτητες εκτελεστικές τους δυνατότητες και μας προσφέρουν ένα πανόραμα της αμερικανικής μουσικής.

Συνθέσεις των Charlie Haden, Carla Bley, Pat Metheny, Samuel Augustus Ward, Gary McFarland, Ornette Coleman, James Weldon Johnson, John Newton, Antonin Dvorak, Bill Frisell και Samuel Barber, μπαίνουν στο δαιμονικό και ευφυές ενορχηστρωτικό βλέμμα της Carla Bley και μορφοποιούνται ως κομμάτια του αντιπολεμικού αυτού παζλ που φιλοδοξεί ν' αποτελέσει έναν ακόμα εφιάλτη του Τζορτζ Μπους και μια δυναμική αφύπνιση Αμερικανών και μη.

Τζαζ υψηλών αξιώσεων, ατμόσφαιρα λυρική, σχεδόν μελαγχολική, ρυθμοί εμβληματικοί, μελωδίες γλυκύτατες και η νέα πρόκληση της Liberation Music Orchestra δίνει δικαίωμα στο όνειρο δια της πολιτικής οδού, μιας οδού μέσω της οποίας πάντα καταξιώθηκαν και άφησαν εποχή τα ανεπανάληπτα μουσικά έργα.

Ένα τέτοιο είναι το «Not in our name» και οι γκρίζες τρίχες στα μαλλιά των δημιουργών του γίνονται ελπίδα για το σύριο. Τριάντα ένα χρόνια μετά, η ζωντανία παραμένει αμείωτη και ο στόχος ακόμα ορατός.

VAN DER GRAAF
GENERATOR
PRESENT (EMI)

Η μεγάλη επανασύσταση εν έτει 2005 και οι Van Der Graaf Generator, το θρυλικό γκρουπ της progressive που διέπρεψε στη δεκαετία του '70 αφήνει το δημιουργικό ίχνος του στις μέρες μας προσφέροντάς μας έναν από τους καλύτερους δίσκους της χρονιάς. Hugh Banton (όργανο, μπάσο), Guy Evans (ντραμς), David Jackson (σαξόφωνα, φλάουτα) και Peter Hammill (φωνή, ηλεκτρικό πιάνο και ηλεκτρική κιθάρα) συναντώνται και μπαίνουν στο στούντιο με τη γνώση και την εμπειρία των χρόνων, αλλά και ενθουσιασμό για έναν καταλυτικό αυτοσχεδιασμό που μετουσιώνει μελωδικές στιγμές σε ροκ-τζαζ σουίτες. Εκκληκτικές συνθέσεις βγαλμένες από την πρωτοπορία των '60s και των '70s, που εντυπωσιάζουν με την ποικιλία της έκφρασης και της δεξιοτεχνικής εκτέλεσης, αλλά και με το θαυμάσιο τρόπο που η ατμόσφαιρα συναντά το συναίσθημα. Συνθέσεις φτιαγμένες με αρχιτεκτονική μαεστρία που οδηγεί σε ένα πολύπλευρο ηχητικό μουσικό σύμπαν όπου τίποτα δεν υποθάλπει τη συνοχή και την ισορροπία. Ακόμα και ο προχωρημένος αυτοσχεδιασμός νοείται σαν φυσική προέκταση, σαν αναπόσπαστο στοιχείο ταυτότητας των τεσσάρων μοναδικών μουσικών. Το «Present» αντανακλά το σήμερα ενός σπουδαίου συγκροτήματος που προσέφερε το χρόνο και φαντάζει διαχρονικό, προστατεύοντας το χώρο δράσης του από εκμοντερνιστικές τάσεις και διάθεση σύμψησης με το εφήμερο.

Από κομμάτια ιδιαίτερου κύρους όπως τα «Every Blood Emperor», «Architectural Hair», «Hommage to Teo», «The price of Admission», το ιστορικό αυτό αντάμωμα καθαγιάζεται και νομιμοποιεί κάθε νοσταλγική ματιά στο παρελθόν. Μα πάνω από όλα δίνει τις εξηγήσεις του πώς ακούγοντας την επιθετική ή οπαρακτική φωνή του Hammill να ακροβατεί στα οριακά ηχοτοπία της ηχητικής γεννήτριας, μπορείς να αντιληφθείς ότι τα μεγάλα πράγματα στη μουσική δεν έχουν ημερομηνία λήξης, φτάνει να διατηρούν το προσωπικό τους ύφος. Θα το διαπιστώσετε επενδύοντας στο διπλό αυτό CD, που αποτελεί επιλογή πρώτης γραμμής από τη συνολική δισκογραφία τους.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ
SEVEN FOR A SECRET (ANO KATO)

Μετά «Dialogues» ο κιθαρίστας και συνθέτης Κώστας Μαγγίνας προχωρεί σε ένα ακόμα ενδιαφέρον δισκογραφικό εγχείρημα δίνοντας πνοή σε ένα μουσικό υβρίδιο που συνδυάζει την τζαζ με την ελληνική μουσική παράδοση διατηρώντας ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας με στοιχεία της κέλτικης και ιρλανδικής παράδοσης αλλά και με τη μουσική των θρυλικών Led ZeppeIn, με τους οποίους ο Μαγγίνας μεγάλωσε και ακόμα «συνυπάρχει». Δεκατρείς συνθέσεις με τις κιθάρες να κυριαρχούν

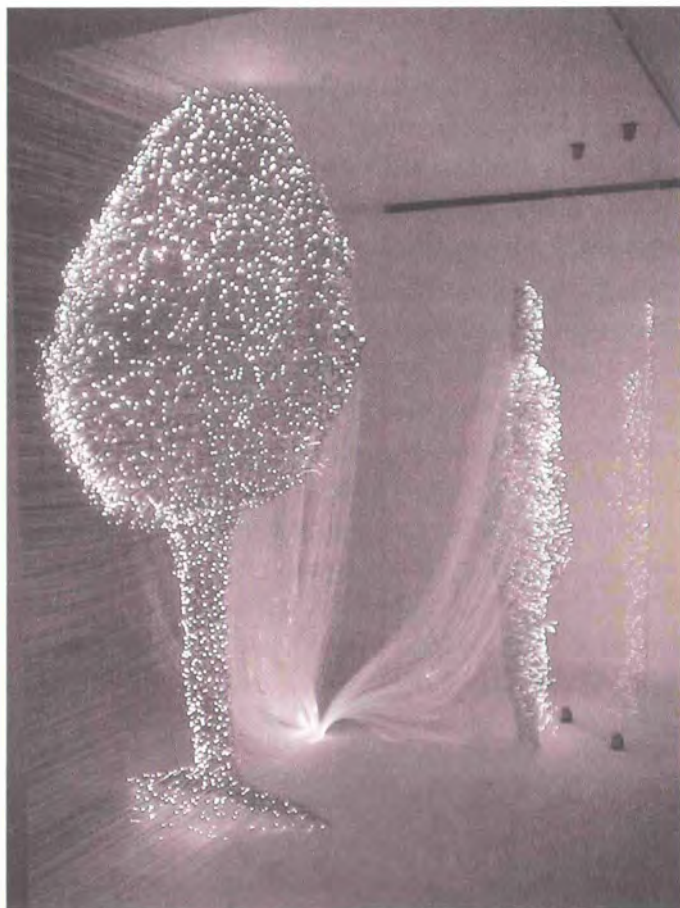
σε πολλαπλές μορφές και να υφαίνουν δημιουργικά ένα πολυπολιτισμικό μουσικό χαλί συνομιλώντας ευφάνταστα με το βαβάλ του Βούλγορου δεξιοτέχνη Theodossi Spasson, τα παραδοσιακά κρουστά, το μαντολίνο, τον ταμπουρά και το κοντραμπάσο. Η μουσική του Κώστα Μαγγίνα βασισμένη σε τζαζ-ροκ μονοπάτια, φλερτάρει ανοιχτά με αυτοσχεδιαστικές διαδρομές, ενώ η σφικτοδεμένη δομή δεν δημιουργεί χάσματα, ακόμα κι όταν η θεματολογία εναλλάσσεται και μεταπηδά σε διαφορετικά είδη. Έτσι, η ροή της ακρόασης είναι ομαλή ακόμα κι όταν μετά από μια τζαζ-ροκ συναντήσουμε τον Ανδρέα Καρακότα να ερμηνεύει το μακεδονίτικο παραδοσιακό «Καημό». Ένας δίσκος ισορροπημένος, που έχει φτιαχτεί με μπόλικο μεράκι και έχει μυρωθεί με πλείστα αρώματα προσφέροντάς μας μια οικουμενική διάσταση για τη μουσική.

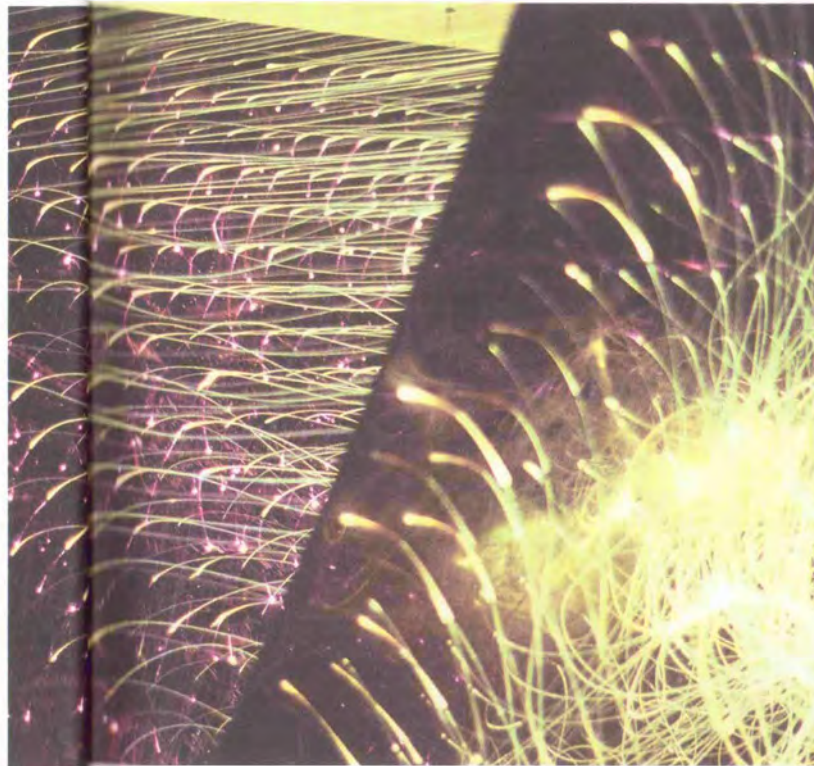
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΠΟΥΝΤΟΥΝΗΣ
ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΝΟ (ΛΥΡΑ)

Με τον τίτλο «Ένα τραγούδι αντίδοτο στην απουσία του Μάνου» εξηγεί στο ένθετο του CD πώς προχώρησε στην κυκλοφορία των κομματιών αυτών. Μεταξύ άλλων σημειώνει: «Υπήρχε όμως ένα αγάθι! Ήθελα ένα "πιστοποιητικό", μια έγκριση για να κυκλοφορήσω αυτή τη δουλειά, κι ο Μάνος δεν ζούσε. Αποφάσισα λοιπόν να πάρω αυτό το πιστοποιητι-

κό από το μόνο άνθρωπο που σεβόμουν απόλυτα τη γνώμη του γιο τη μουσική του Μάνου, τον Γιώργο Χατζιδάκι. Αυτό συνέβη ένα βράδυ στην οδό Ρηγίλλης. Είχα μεγάλη αγωνία όταν στο δωμάτιο που εργαζόταν ο Μάνος έβαλα το δείγμα να το ακούσει ο Γιώργος. Το άκουσε, ενθουσιάστηκε, κι εγώ αισθάνθηκα μεγάλη ανοκούφιση. Ήταν σαν να πέρασα τις πιο δύσκολες εξετάσεις. Γιατί με τον Μάνο οι "εξετάσεις" αυτές θα ήταν σφαλώς πιο εύκολες. Αν του άρεσε η δουλειά του του έλεγα "Είδες τολάντο που έχω;". Αν δεν του άρεσε θα έλεγα απλώς πως δεν κατάλαβε και θα έβγαζα τα κομμάτια, χωρίς την έγκρισή του!». Ένας δίσκος αφιερωματικός που σνοδεικνύει τη μαγεία της μουσικής του μέσω από μια ιδιαίτερη εκδοχή. Δυο κιθάρες που συνδιολέγονται με λυρισμό και αυθεντικότητα όπως ακριβώς οι μελωδίες του Μάνου. Ο Βαγγέλης Μπουνοτουνής δανείζεται τα θέματα «Πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι», «Περιμνονού», «Έφυγε το τρέινο» και πολλά άλλα, και προσεγγίζει με το δικό του τρόπο το νοπετό αυτό διάλογο με τον Μάνο. Μια αναμέτρηση με τη μουσική του με όρους καθαρά κιθαριστικούς. Ένα άρτιο εκτελεστικό ταξίδι που διαρκεί μια ώρα και αναδύει τη μεγάλη αγάπη του Βαγγέλη Μπουνοτουνή και της Μάρως Ραζή. Ένας δίσκος που φαντάζει ολοκαίνουριος μαρτυρώντας την απουσία του μεγάλου συνθέτη διο της παρουσίας του έργου του. Και ο Βαγγέλης Μπουνοτουνής με την Μάρω Ραζή αποδεικνύονται ως ιδανικοί φορείς αυτής της εξ αποστάσεως αλλά βαθιά εσωτερικής ενστένισης. Μια σπουδαία επανέκδοση που μας μεταφέρει στο Δεκέμβρη του 1995 και τον Ιούνιο του 1996 όταν ηχογραφήθηκε το έργο στην αίθουσα συναυλιών του Ωδείου Ραζή με πρόσφατο σπόντα τον Μάνο.

Οι ζωές μας είναι η ενέργεια που εκπέμπουμε

Η αποδοχή της ιδέας ότι όλα όσα υπάρχουν στη φύση διαθέτουν μια ιδιαίτερη δύναμη που εκδηλώνεται με ειδική δράση πάνω στα άλλα σώματα, σημαίνει την εκπομπή ενέργειας και τη δημιουργία πεδίων ανάμεσα στο πάντα.

Με αφορμή την αποδοχή αυτή, η μελέτη της σχέσης ανάμεσα στο Μακρόκοσμο (που εκφράζει τη φύση και εκφράζεται από αυτή) και το Μικρόκοσμο (με τα σύμβολα που τον συνοδεύουν), παίρνει και μια εικαστική διάσταση, πέρα από τη φιλοσοφική που αναπόφευκτα έχει.

Σκέψεις σαν κι αυτές, ήταν το αποτέλεσμα της επίσκεψής μας στα μέσα Νοεμβρίου στην Αθήνα, για την έκθεση της Ελένης Πανουκλιά με τίτλο «Μεταβιβάζοντας κώδικες». Η έκθεση, εκτός από το ότι αποτέλεσε την πρώτη φετινή παρουσία της Πανουκλιά (γεννήθηκε στο Αγρίνιο, ζει στην Αθήνα και αποφοίτησε πέρυσι από το

εργαστήρι του Γιάννη Ψυχοσιόδη στην ΑΣΚΤ), ήταν και η αφορμή για τη γνωριμία μας με μια καινούρια γκαλερί της πρωτεύουσας, την «Qbox», που λειτουργεί στο υπόγειο της οδού Σούτσου 8.

Η γκαλερί «Qbox», που διευθύνεται από την Μυρτιά Νικολακοπούλου, άνοιξε τον Μάρτιο του 2005 με την ομαδική έκθεση πέντε καλλιτεχνών με τίτλο «Μεταβάσεις», ενώ το ξεκίνημα τη φετινή σεζόν έγινε με την performance του Χρήστου Δηληδόμου «Ακούσιο πλέγμα».

Ανάμεσα στις δύο εγκαταστάσεις και τα δύο σχέδια που αποτέλεσαν τον ιστό της έκθεσης της Πανουκλιά, ξεχωρίσαμε το έργο με το οποίο ξεκινούσε η περιπλάνηση του επισκέπτη στην έκθεση: «Η εγκατάσταση με το δέντρο και την ανθρώπινη φιγούρα δίνει την αίσθηση της σχέσης αυτής και της αλληλοεπίδρασης», εξηγεί η Ελένη. «Το δέντρο —σχέδιο με ανεξίτηλο μαρκαδόρο— σε φυσικό σχεδόν μέγεθος, όπου αναπτύσσεται ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο, προβάλλεται και βγαίνει από την επίπεδη επιφάνεια με οπτικές ίνες. Το ίδιο εκπέμπει ενέργεια, ενώ είναι σκοτεινό και συνάμα φωτεινό, όπως η ίδια η δομή της φύσης. Ο άνθρωπος απέναντί του στέκεται δεσμευμένος (ή απωθημένος;) από την εκπομπή ενέργειας...».

Με αφορμή τα

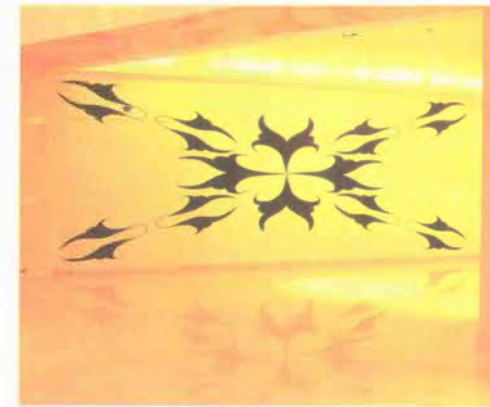

Μια διαφορετική έκθεση σύγχρονων εικαστικών δημιουργιών έγινε στις 5 Δεκεμβρίου στο ξενοδοχείο Athenaeum Intercontinental. Και ήταν διαφορετική γιατί, εκτός των άλλων, έχουμε συνηθίσει να πηγαίνουμε σε εκθέσεις μόνο σε μουσεία, γκαλερί και γενικότερα χώρους τέχνης. Το ξενοδοχείο, όμως, Athenaeum Intercontinental δεν φιλοξένησε απλώς κάποια έργα αλλά τα φιλοξενεί διαρκώς στους χώρους του δημιουργώντας μια ξεχωριστή αισθητική και δίνοντας μια άλλη δυναμική. Ο πρόεδρος του, κ. Δάκης Ιωάννου, συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε σημαντικότερων συλλεκτών σύγχρονης τέχνης και στόχος του είναι να δημιουργήσει μια ξεχωριστή ταυτότητα που να το διαφοροποιεί από τα υπόλοιπα ξενοδοχεία και, παράλληλα, να στηρίξει και να προωθήσει τη σύγχρονη ελληνική τέχνη.

Μέσα σε είκοσι τρία χρόνια, από το 1982, η συλλογή του ξενοδοχείου αριθμεί περισσότερα από διακόσια έργα. Αφορμή για την έκθεση —με τον τίτλο «New acquisitions»— οπότε έλασαν τα καινούρια αποκτήματα της συλλογής. Πρόκειται για έργα που έχουν σαν πρώτη ύλη υλικά όπως το χαρτί, το καλάμι, τη σιλικόνη, το αλουμίνιο, το μελάνι, το πλέξιγκλας, το ριζόχαρτο, το κερί κ.ά. Η έκθεση παρουσιάζει στον επισκέπτη τις νέες τάσεις της σύγχρονης τέχνης βάζοντάς τον στη λογική της πολλαπλής ανάγνωσης των έργων, κάτι άλλωστε που είναι ανοδόποστο στοιχείο της.

νέα αποκτήματα

της Έλενας Αλεξανδράκη

Δώδεκα σύγχρονοι καλλιτέχνες δημιουργούν και συναντιούνται κάπου ανάμεσα στο meeting-rooms, τα lobby και το εστιατόριο Premiere του ξενοδοχείου συνδιολεγόμενοι μέσω της τέχνης. Γεωμετρικές φόρμες που δίνουν την αίσθηση της κίνησης όπως το χειροποίητο cut outs της Βάσως Γκαβοϊσέ, φωτογραφίες της Μαργαρίτας Μυρογιάννη που παρουσιάζουν την πραγματικότητα μεταμορφωμένη, κάθετα μετωπικά πάνελ με εικόνες από την πόλη που αντιπαραβάλλουν τη σχέση του εξωτερικού με το εσωτερικό στο έργο «Hub» του Νίκου Παπαδημητρίου, ενώ η Ειρήνη Μίγο αναμετρτάται με τη μνήμη και τις εικόνες που έχουν εγγραφεί από την παιδική ηλικία και, ξεκινώντας από παροδοσιακά εργαλεία-σύμβολα, επαναπροσδιορίζει τη σημασία της εργασίας. Και αυτά είναι ένα ελάχιστο μόνο δείγμα από ό,τι «συμβαίνει» στους χώρους του ξενοδοχείου αφού τα έργα είναι πολλά και διαφορετικά επαναπροσδιορίζοντας την υπάρχουσα αισθητική των ξενοδοχείων αλλά και των χώρων που δεν ασχολούνται αποκλειστικά με την τέχνη.

Πάνω: Ελένη Κομμό, «Accidental Refrains 78,79». Μελάνι σε Ριζόχαρτο, τοποθεσία: Meeting Room Beta, -1 επίπεδο. Κέντρο: Δημήτρης Φουτρής, «Όμορφο X / Beautiful X». Μαύρο Γυαλιστερό Χρώμα Beta, -1 επίπεδο. Κάτω: Μαργαρίτα Μυρογιάννη, «Άτιτλο». Φωτογραφία τυπωμένη σε πολυεστερικό καμβά, τοποθεσία: Aphrodite-Main Lobby.

MUSICA JAZZ

No 5/2005 Έτος 61ο

Το ότι οι Ιταλοί γνωρίζουν να φτιάχνουν περιοδικά που ασχολούνται με τις τέχνες είναι γνωστό. Όπως επίσης ότι πολλά από αυτά τα περιοδικά μακρομερύνουν και γίνονται θεσμοί.

Το Musica Jazz είναι ένα περιοδικό το οποίο μέσα από τις σελίδες του παρουσιάζει όχι μόνο την ιταλική δημιουργική μουσική σκηνή, αλλά την συνδέει με το πογκόσμιο γίνεσθαι κάνοντας αναφορές σε μεγάλα ονόματα.

Σε αυτό το τεύχος έχει αφιέρωμα στον George Russell, μία σημαντική μορφή της παγκόσμιας μουσικής, συνεργάτη μουσικών όπως ο Miles Davis, Max Roach, Jan Garbarek, Lee Konitz, Andy Shepard και πολλούς άλλους.

Το τεύχος αυτό συνοδεύεται και από ένα CD με μερικές από αυτές τις συνεργασίες.

Υπάρχουν επίσης παρουσιάσεις μουσικών όπως ο Bill Charlap, ο Louis Andriessen, ο ογόντατετράχρονος Dave Brubec, ενώ υπάρχει δισκοπαρουσίαση από τη διεθνή αλλά και την πλούσια ιταλική παραγωγή.

Ξ.Π.

ΓΑΛΕΡΑ

τ. 1, Οκτώβριος 2005. τιμή: 5 ευρώ

Ένα καινούριο περιοδικό ξεκίνησε δυναμικά από την Αθήνα για να σχολιάζει...τα ασχολίαστα. Πολιτικό και σατιρικό μηνιαίο έντυπο, όπως περιγράφεται και από τους ίδιους, είναι γεμάτο ευφάνταστα κόμικς και γελοιογραφίες. Τα άρθρα του περιοδικού σχολιάζουν με χιούμορ και άποψη την τρέχουσα πολιτική επικαιρότητα και την καθημερινότητα. Στο τεύχος του Οκτωβρίου, έρευνα στα ανενήμερωτα site των βουλευτών, ρέκβιεμ για εργατικό οχτώρω και το χειρίδιο του καλού μεσάζοντα...
 Highlight το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας «Γοζέτα» από τον Σεπτέμβριο του 2005! Ένα περιοδικό που έρχεται να ταραξεί τα νερά με τόσο κέφι που δεν μπορείς παρά να το ακολουθήσεις!

email@galera.gr

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ τ. 143,

Νοέμβριος 2005, τιμή: 4 ευρώ

Το περιοδικό ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ είναι πλέον γνωστό σε όλους μας σαν το πλέον αξιόπιστο περιοδικό στο χώρο της φωτογραφίας, αφού ήδη κυκλοφορεί αρκετά χρόνια. Η ύλη του απευθύνεται σε όσους έχουν πάθος με τη φωτογραφία, ανεξάρτητα από το κατά πόσο ειδικό ή όχι είναι με το θέμα. Κάθε μήνα ο ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ μας ενημερώνει για σεμινάρια και εκθέσεις φωτογραφίας, για τα νέα μοντέλα μηχανών και πώς προσαρμόζονται στις δικές μας ανάγκες, για διάφορες τεχνικές φωτογράφισης, προτάσεις φωτογραφικών λευκωμάτων και πάρα πολλά ακόμη θέματα. Στο τεύχος Νοεμβρίου συγκριτικό τεστ φωτογραφικών μηχανών, τεχνική φωτογράφισης τρένων και ξενάγηση στο Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης.

photomag@photo.gr

ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ τ. 35,

Οκτ.-Νοέμ.-Δεκ. 2005, τιμή: 6 ευρώ

Το περιοδικό ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ είναι η έκδοση της σμάνυμης αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας περιβαλλοντικής έρευνας και ενημέρωσης, και στην ύλη του περιλαμβάνονται ποικίλα και πάσης φύσεως θέματα για το περιβάλλον. Νέα, έρευνες στην Ελλάδα και το εξωτερικό, πληροφορίες για το φυσικό και αστικό περιβάλλον, προτάσεις βιβλίων και πολλά άλλα. Στο τεύχος που κυκλοφορεί, μπορεί κανείς να διαβάσει στις σελίδες του —μεταξύ άλλων— αφιέρωμα στη συναισθηματική συμπεριφορά του ζωικού βασιλείου, ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον άρθρο για την οικολογική αρχιτεκτονική της πλίνθου που έρχεται από τα αρχαία χρόνια και μία εισήγηση του Νίκου Σηφουνάκη για την προσοσίο της αρχιτεκτονικής των νησιών του Αιγαίου.

oikotopia@otenet.gr

Σεμινάριο από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Διήμερο σεμινάριο πραγματοποίησε η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία στο Κέντρο Πληροφόρησης Στροφυλιάς - Κοτυχίου στις 5 και 6 Νοεμβρίου. Το σεμινάριο απευθυνόταν σε ανθρώπους που ζουν κοντά σε Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας (ΣΠΠΕ), περιοχές με πλούσια ορνιθοπανίδα, και θέλουν να συμβάλουν εθελοντικά στη συστηματική τους παρακολούθηση. Οι εθελοντές αυτοί εντάσσονται στο Δίκτυο Εθελοντών Υπευθύνων Παρακολούθησης που έχει δημιουργήσει η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και έχει αναλάβει την εκπαίδευσή τους. Το σεμινάριο ήταν της τρίτης κατά σειρά

επέκτασης του δικτύου και έλαβαν μέρος σε αυτό είκοσι τέσσερις εθελοντές που θα αναλάβουν δεκαεννέα συνολικό περιοχές. Αυτή τη στιγμή στο Δίκτυο συμμετέχουν εκατόν δύο εθελοντές που παρακολουθούν εξήντα περιοχές από ένα σύνολο εκατόν ενενήντα έξι. Οι εθελοντές που αναλαμβάνουν μια περιοχή, την παρακολουθούν και καταγράφουν σε ετήσια βάση την κατάσταση διατήρησής της. Συμπληρώνουν μία ετήσια φόρμα αναφοράς με τις κύριες απειλές, τις δράσεις διατήρησης και την ορνιθοπανίδα που παρατηρούν στην περιοχή. Όλα αυτά τα στοιχεία καταχωρούνται σε μια κεντρική βάση δεδομένων για να υπάρχει η δυ-

νατότητα παρακολούθησης των περιοχών σε εθνικό επίπεδο. Κύριος στόχος, εκτός ασφαλώς από τη διεύρυνση του δικτύου, είναι η δημιουργία μόνιμων ομάδων Υπευθύνων Παρακολούθησης σε όλη την Ελλάδα.

Κατά τη διάρκεια της πρώτης μέρας του σεμιναρίου, οι εισηγητές παρουσίασαν τις δράσεις της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, βασικές γνώσεις για τα πουλιά της Ελλάδας και τα απειλούμενα είδη, τις ευρωπαϊκές οδηγίες για τη διατήρηση των άγριων πουλιών και τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, το νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο των προστατευόμενων περιοχών, τις Σημαντικές Περιοχές

για τα Πουλιά της Ελλάδας, τις απειλές που αυτές αντιμετωπίζουν και τις μεθόδους παρακολούθησής τους. Στη συνέχεια, οι εθελοντές παρουσίασαν εργασίες που τους ανατέθηκαν, με θέμα τη συγκρότηση στρατηγικής για την αντιμετώπιση μιας υποθετικής απειλής για μια περιοχή. Την δεύτερη μέρα, ο Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Στροφυλιάς-Κοτυχίου κ. Δημήτρης Τζανουδόκης, παρουσίασε την περιοχή Στροφυλιάς-Κοτυχίου και ανέλυσε τα προβλήματα που αυτή αντιμετωπίζει. Στο τέλος, όλοι οι συμμετέχοντες ξεναγήθηκαν στην προστατευόμενη περιοχή του προγράμματος LIFE-Φύση.

Πώς οι επιχειρήσεις γίνονται... ΠΡΑΣΙΝΕΣ

Το θέμα της συζήτησης («Περιβαλλοντική πολιτική και επιχειρήσεις») και το περιεχόμενο των εισηγήσεων ήταν αυτό που εντυπωσίασε τους περισσότερους στην ημερίδα που διοργάνωσε το ΔΟΝΤΙ στις 15 Οκτωβρίου στα Παλαιά Σφαγεία Πατρών σε συνεργασία με το Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ) Δυτικής Ελλάδας.

Ανάμεσα στις ομιλίες ξεχωρίσαμε τη γνωριμία με την έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (από το διευθυντή του Ελληνικού Δικτύου, Δημήτρη Παπαδόπουλο), την παρουσίαση της δράσης εταιρειών όπως η Vodafone (από το Διευθυντή του Τμήματος Εταιρικής Υπευθυνότητας, Μανώλη Περράκη) και ο ΤΙΤΑΝ (από το διευθυντή του εργοστασίου της Πάτρας, Γιάννη Μοναχό), την ανάλυση πάνω στο ειδικό θέμα της λειτουργίας των ευρωπαϊκών λιμένων (οπότε τον επ. Κοθηγητή του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών Αθωνόσιο Δήμο), την προβολή του έργου του ΚΕΤΑ Δυτικής Ελλάδος οπότε τη συντονιστριά του Εύα Αθωνοσοπούλου, καθώς και την προβολή ζητημάτων πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης του κοινού οπότε δύο έμπειρους επιστήμονες, τον εκπρόσωπο της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας, Γιώργου Κανέλλη και το στέλε-

Οι ομιλήτες της ημερίδας για το περιβάλλον: Από αριστερά: Αθ. Δήμας, Γ. Κανέλλης, Δ. Παπαδόπουλος, Εύα Αθωνοσοπούλου, Μ. Περράκης, Γιάννης Σχιζας (συντονιστής της συζήτησης), αρχιμ. Θεοδόσιος Τσιτσιφιάς (εκπρόσωπος του Μητροπολίτη Πατρών) και Γ. Μοναχός

χος της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πάτρας, Κωνσταντίνο Κωνσταντακόπουλο.

Εξίσου ενδιαφέροντα και τα παραδείγματα από το χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, με τα τεράστια προβλήματα οικονομικής ρευστότητας και ασαφών αρμοδιοτήτων. Τα παρουσίασαν με χαρακτηριστικό τρόπο ο Δήμαρχος Πατρών Ανδρέας Καράβολας και ο Δήμαρχος Καλαβρύτων Θανάσης Ποποδόπουλος, δίνοντας και οι δύο ιδιαίτερη έμφαση στο πρόβλημα που υπάρχει στην Ελλάδα να έχουν οι Δήμοι και οι Νομαρχίες τις τυπικές αρμοδιότητες για το περιβάλλον, χωρίς να τους έχουν δοθεί το οικονομικό και νομοθετικό όπλο για να τις εξοσκώσουν.

Η εκδήλωση έγινε με την ομορφιά της έκδοσης του δεύτερου τεύχους του περιοδικού «περιβάλλον» που κυκλοφορεί οπότε το ΔΟΝΤΙ (διονεμήθηκε δωρεάν μαζί με το τεύχος Οκτωβρίου), ενώ ήδη κλείστηκε το επόμενο οικολογικό μας ραντεβού για την προσεχή άνοιξη.

Η ημερίδα του Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε με την ευγενική υποστήριξη της Vodafone, ενώ χορηγοί ήταν η εταιρεία τοιμάτων ΤΙΤΑΝ και ο Οργανισμός Λιμένος Πατρών.

Ιατρική μονάδα με τη σφραγίδα της Vodafone

Εκατοντάδες παιδιά απ' ολόκληρη τη Νοτιοδυτική Ελλάδα πρόκειται να ωφεληθούν από τη δημιουργία Φυσιοθεραπευτικού Τμήματος που αναμένεται να λειτουργήσει τον ερχόμενο Μάρτιο στο Καραμανδάνειο, με τη συνδρομή και ατήριξη της Vodafone.

Η πλήρης ανάπτυξη του νέου Τμήματος, σύμφωνα με το διοικητή της νοσηλευτικής μονάδας, Νίκο Κοτσώνη, θα αναβαθμίσει σημαντικά τις προσφερόμενες υπηρεσίες και θα επιφέρει αλυσιδωτά θετικά αποτελέσματα και σε άλλες λειτουργίες των υπηρεσιών του νοσοκομείου πέραν του Χειρουργικού Τομέα (1.724 χειρουργικές επεμβάσεις μέσα στο 2004), όπως στην Παθολογική Κλινική, στο Παιδονευρολογικό Τμήμα και αλλού.

«Σύμμαχος» στην ταχύτερη επίτευξη του στόχου, με κορηγία ύψους 30.000 ευρώ, είναι η εταιρεία κινητής τηλεφωνίας VODAFONE, που υποστηρίζει την πρωτοβουλία μέσω του προγράμματος κοινωνικής ευθύνης «Είμαστε Κοντά».

Η επιλογή της Vodafone να σταθεί αρωγός στην προσπάθεια του Καραμανδανείου, όπως επαιτήθηκε ο περιφερειακός διευθυντής της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας στη Ν.Δ. Ελλάδα, Ανδρέας Ανδριόπουλος, έρχεται σε συνέχεια μιας σειράς ενεργειών που αναλαμβάνει η εταιρεία για παροχή πραγματικής και ουσιαστικής βοήθειας σε άτομα και κοινωνικές ομάδες που χρήζουν υποστήριξης. «Το πρόγραμμα κοινωνικής ευθύνης και ευαισθησίας "Είμαστε Κοντά" που έχει θέσει σε εφαρμογή, εξυπηρετεί ακριβώς αυτό το στόχο, την υποστήριξη θεμάτων σχετικών με την Υγεία, το Περιβάλλον, το Παιδί», τόνισε ο κ. Ανδριόπουλος και σημείωσε: «Βασική επιδίωξη και στόχος της εταιρείας είναι η συνεχής και συνεπής προσφορά της προς το Παιδί σε συνδυασμό με εκπαιδευτικά προγράμματα που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις».

Kerasma: Η ελληνική κουζίνα αντεπιτίθεται!

Η ελληνική κουζίνα εκτός από μια ιδιαίτερη στιγμή του παλιότερου και του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού, αποτελεί και μια πολύ σημαντική πτυχή της ελληνικής οικονομίας και ως τέτοια μπορεί να αποτελέσει «όπλο» για την ανάπτυξη του τουρισμού, αλλά και της καλής εικόνας της Ελλάδας στο εξωτερικό.

Με αυτό το δεδομένο, ο Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου προχώρησε πριν λίγους μήνες στο ξεκίνημα μιας νέας εκστρατείας που ακούει στο χαρακτηριστικό τίτλο «Kerasma». Με κεντρικό όχημα της πρωτοβουλίας τη μεσογειακή διατροφή, η στρατηγική του ΟΠΕ περιλαμβάνει την ανάδειξη μιας μοναδικής ταυτότητας για τα ελληνικά τρόφιμα και ποτά μέσα από την προβολή σε όλο τον κόσμο χαρακτηριστικών προϊόντων και μοναδικών ελληνικών γαστρονομικών προτάσεων και συνταγών.

Έτσι κάτω από το λογότυπο και τον τίτλο Kerasma θα βρουν «στέγη» όλα αυτά τα μοναδικά στοιχεία της ελληνικής διατροφής που θα προβληθούν στα μέσα ενημέρωσης, στον τουριστικό κλάδο και στους γευσιστές των μεγαλύτερων χωρών διεθνώς, έτσι ώστε η ελληνική κουζίνα να καταστεί ένα αναγνωρίσιμο εξαγωγικό προϊόν, αλλά και ένα κίνητρο για την επίσκεψη στην Ελλάδα τουριστών υψηλού επιπέδου και απαιτήσεων.

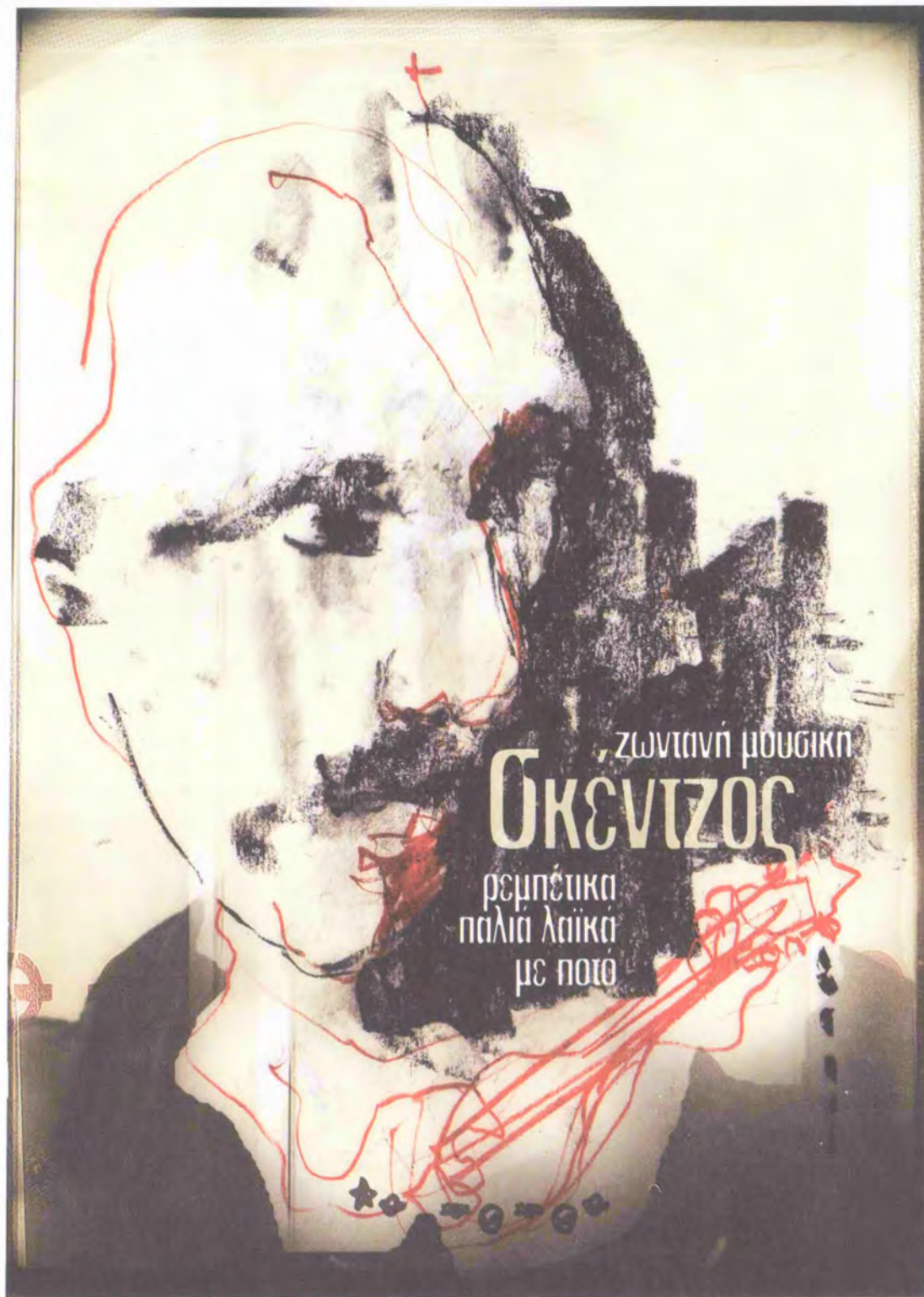
Η προβολή θα γίνει μέσα από συνέδρια, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, διαφημιστικές καμπάνιες και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, ενώ οι ελληνικές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερο μπορούν να βρουν αναλυτικές πληροφορίες στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.hero.gr και www.kerasma.gr, καθώς και στον ΟΠΕ (Μ. Αντύπα 86-88, 163 46, Ηλιούπολη, τηλ. 210 9982100).

ΙΟΛΗ: Νέα συσκευασία

Η ποιότητα και η καινοτομία χαρακτηρίζουν το Φυσικό Μεταλλικό Νερό ΙΟΛΗ που για μία ακόμα φορά πρωτοπορεί και ανανεώνεται, αποκτώντας ένα νέο αέριο όρεσης και φρεσκάδας. Το Φυσικό Μεταλλικό Νερό ΙΟΛΗ κυκλοφορεί σε μια νέα, μοντέρνα και σύγχρονη συσκευασία που δίνει έμφαση στη διαφάνεια, τη διαύγεια και την καθαρότητα, ενισχύοντας την εικόνα ποιότητας για την οποία διακρίνεται.

Το Φυσικό Μεταλλικό Νερό ΙΟΛΗ αναβλύζει στους πρόποδες της Οίτης. Η ποιότητά του οφείλεται στην ισορροπημένη περιεκτικότητά του σε κύρια στοιχεία και ιχνοστοιχεία, τα οποία προσλαμβάνει από τους γεωλογικούς οχηματισμούς που αυναντά στην υπόγεια διαδρομή του. Φυσικό, υγιεινό, πολύτιμο για τον οργανισμό μας, το Φυσικό Μεταλλικό Νερό ΙΟΛΗ ξεχωρίζει για την ποιότητά του, μέσα και έξω από το μπουκάλι. Απολαύστε το!

ζωντανή μουσική
ΣΚΕΝΤΖΟΣ
ρεμπέτικα
παλιά λαϊκά
με ποτό

ΤΟ ΔΟΝΤΙ

Στο ΔΟΝΤΙ δε θέλουμε να γράφουμε μόνο εμείς!

Ψάχνουμε νέους (όχι μόνο στην ηλικία...) φίλους, πρόθυμους να «εκτεθούν» με τα γραπτά τους...

- Γράψτε ένα κείμενο 400 – 800 λέξεων και διηγηθείτε μια ιστορία που θα θέλατε να μοιραστείτε μαζί μας.
- Στείλτε μας τη γνώμη σας για την Πάτρα, που το 2006 θα γίνει Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Τι περιμένετε;
- Δώστε μας μια ιδέα για ένα θέμα που θα θέλατε να δείτε στο ΔΟΝΤΙ

Δώρα δεν υπάρχουν (προσωρινά τουλάχιστον...), μόνο η χαρά της γνωριμίας... Ακόμα και με το ψευδώνυμό σας!

Τα πιο ενδιαφέροντα κείμενα θα δημοσιεύονται κάθε μήνα στο ΔΟΝΤΙ.

Όλες οι συνεργασίες θα βρίσκονται στην ηλεκτρονική μας σελίδα www.todonti.gr.

Μπορείτε να στέλνετε τα κείμενα και τις ιδέες σας με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

Ταχυδρομικά στα γραφεία μας: Κανακάρη 236Α & Γενναδίου, 26222, Πάτρα

Στο fax: 2610 323060

Στο email: stories@todonti.gr

www.todonti.gr

ΕΥΡΩΠΗ
ΜΕ ΤΟ Ι.Χ. ΣΑΣ

ΙΤΑΛΙΑ
από
€66
ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ*

Στην έξοδο του χωριού στρίψτε αριστερά.
Κάντε δεξιά μετά το γεφυράκι.
Παρκάρετε ακριβώς απ' έξω.
Υπενθύμιση: Αφήστε χώρο για την πανακότα.

SUPERFAST

Ο καλύτερος τρόπος να δείτε την Ιταλία είναι με το αυτοκίνητό σας. Και κανείς δε γνωρίζει την Ιταλία όπως η Superfast Ferries. Με καθημερινές αναχωρήσεις από Πάτρα και Ηγουμενίτσα για Ανκόνα και Μπάρι, έχουμε τη δυνατότητα να σας προσφέρουμε πολλά ταξιδιωτικά πακέτα που περιλαμβάνουν εισιτήρια καθώς και διαμονή σε πολλές πόλεις της Ιταλίας, μαζί με ό,τι πληροφορίες χρειάζεστε για να κάνετε το ταξίδι σας αξέχαστο. Και, φυσικά, όσο βρίσκεστε εν πλω θα απολαύσετε όλα όσα μας έχουν κάνει γνωστούς σε όλη την Ευρώπη. Καλό ταξίδι.

**Η ημερήσια τιμή αναφέρεται σε 5ήμερο ταξίδι συνολικού κόστους € 329 κατ' άτομο και περιλαμβάνει τα εισιτήρια του πλοίου, του αυτοκινήτου και τη διαμονή στο ξενοδοχείο. Η εκδρομή εξοφλείται στο σύνολο του ποσού και όχι ανά ημέρα.*

Για περισσότερες πληροφορίες, ενημερωτικά φυλλάδια και κρατήσεις, επικοινωνήστε με τον ταξιδιωτικό σας πράκτορα ή το γραφείο της Superfast Ferries: Πάτρα: 2610 622 500

www.superfast.com

Ο ΝΕΟΤΕΡΟΣ ΚΑΙ
ΓΡΗΓΟΡΟΤΕΡΟΣ ΣΤΟΛΟΣ

A Premium Alliance Member